L. 8. Kraków, dnia 20 czerwca 1902. Rocznik XXIII.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor., składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej

(z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie nadzwyczajne (172 w kad. IX) **z dnia 9 stycznia 1902.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **36.**

Radcy miejscy: Chyliński Michał, dr. Doboszyński Adam, dr. Górski Piotr, Kroebl Franciszek, dr. Lgocki Henryk, Łapiński Jan, Nowacki Władysław, dr. Pareński Stanisław, dr. Popiel Paweł, Slęk Franciszek, Stryjeński Tadeusz, dr. hr. Tarnowski Stanisław, Tilles Emanuel, hr. Wodzicki Antoni **(14)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6-tej wieczorem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) **Podziękowanie O. Piotra Zaczka, przeora Dominikanów** w Krakowie, **za udzielenie subwencyi na restauracyę krużganków.**

Odesłano do Sekcyi IV (L. 91050/901). —

2) Zawiadomienie Administracyi dóbr w Krzeszowicach, że Marszałek krajowy **Dr. Andrzej hr. Potocki ofiarował 500 cetnarów węgli dla ubogich m. Krakowa.**

Przewodniczący składa ofiarodawcy imieniem ubogich podziękowanie (L. 100.571/901). —

3) Pismo c. k. Namiestnika z d. 22 grudnia 1901 L. 132.365 z zawiadomieniem, że **c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia przyznało miejskiemu Muzeum narodowemu w Krakowie subwencyę w rocznej kwocie 2000 koron.**

Odesłano do Sekcyi IV (L. 208). —

4) **Podziękowanie dyrekcyi prywatnego gimnazyum żeńskiego za podwyższenie subwencyi.**

Odesłano do Sekcyi IV (L. 94549/901). —

5) **Prośbę Ignacego Przylibskiego,** star. oficyała egzekucyjnego m. Krakowa, **o zaliczenie czasu służby prowizorycznej do emerytury.**

Odesłano do Sekcyi III (L. 97608/901). —

6) **Podziękowanie** VII ewangelickiego Synodu generalnego **za udzielenie** przez Radę miasta **subwencyi dla szkoły, utrzymywanej przez tut. gminę ewangelicką.**

Odesłano do Sekcyi IV (L. 97740/901). —

7) **Prośbę Wydziału Towarzystwa Bursy dla synów nauczycieli** i nauczycielek szkół ludowych w Krakowie **o udzielenie zasiłku pieniężnego na cele bursy.**

Odesłano do Sekcyi IV. —

Przewodniczący przedstawia Radzie nowego stenografa **p. Zygmunta Kropaczka,** mającego spisywać obrady Rady miejskiej. —

Przewodniczący imieniem Prezydyum wnosi:

Odnośnie do pisma c. k. Namiestnika z dnia 17 grudnia 1901 L. 138.941 **Rada miasta wyznacza do komisyi wyborczej, mającej przeprowadzić wybory do tutejszej Izby handlowej w r. 1902, r. m. Jana Kwiatkowskiego, a jako zastępcę r. m. Józefa Jawornickiego.**

Wniosek Prezydyum przyjęto bez r zpraw. (L. 98469/901). —

P r z e w o d n i c z ą c y zapytuje **w sprawie obsadzenia opróżnionej posady fizyka miejskiego,** czy Rada życzy sobie rozpisania ściślejszego, tj. ograniczonego tylko na lekarzy miejskich, czy też obszerniejszego konkursu?

R. m. K w i a t k o w s k i oświadcza się za konkursem ściślejszym.

R. m. dr R o s e n b l a t t oświadcza się przeciw rozpisywaniu konkursu, z tem jednak, żeby p. Prezydent przy proponowaniu Radzie miejskiej miał zupełną swobodę, bez względu na osoby lekarzy miejskich.

R. m. dr. J o r d a n wnosi rozpisanie konkursu obszerniejszego.

Popierają go r. m. dr. Bujwid i dr Kohn.

Na wniosek r. m dra S e i n f e l d a uchwalono dyskusyę zamknąć.

Wniosek r. m. dr. Jordana przyjęto (L. 24/pr.). —

R. m. dr. P o n i k ł o zapytuje, kiedy Przewodniczący zwoła **posiedzenie komisyi budżetowej** i kiedy będzie członkom Rady rozdzielone **zamknięcie rachunkowe za r. 1900?**

P r z e w o d n i c z ą c y odpowiada, że posiedzenie Komisyi budżetowej zamierza zwołać w przyszłym tygodniu.

R. m. dr. R o s e n b l a t t zapytuje, **czy Magistrat,** jako władza przemysłowa, **wykonuje kontrolę nad piekarniami,** gdyż w pieczywie jednej z najlepszych tutejszych piekarń znalazła się niedawno mysz.

Radca Magistratu d r. S c h l i c h t i n g wyjaśnia, że kontrolę wykonuje Wydział III Magistratu, Komisarze obwodowi i Inspektor przemysłowy, a nadto przeprowadza się od czasu do czasu rewizyę piekarń.

R. m B a r t o s z e w i c z prosi **o przyspieszenie załatwienia prośby praktykantów manipulacyjnych Magistratu o podwyższenie płacy.**

Przewodniczący wyjaśnia, że sprawa ta znajduje się w Sekcyi III. —

R. m. B a r t o s z e w i c z zauważa, że **przekroczono**

ustanowioną przez Radę miejską liczbę konsensów, że posiadają je osoby, z dawna w Krakowie już nie mieszkające, i że **przedłużono na przedmieściach dla szynków godzinę policyjną do 11 w nocy**, co połączone jest z krzywdą moralną i materyalną społeczeństwa. Mowca zapytuje, czy p. Prezydent gotów jest poczynić kroki, aby na przedmieściach przywrócono stan dawniejszy?

R. m. Kwiatkowski wyjaśnia, że Komisya konsensowa nigdy nie przekroczyła liczby konsensów, uchwalonych przez Radę miejską, i nadaje je na podstawie dat, dostarczonych przez Magistrat. Ustawa pozwala na wykonywanie konsensu osobom, które mieszkają poza obrębem miejscowości, w której konsens uzyskały, a odebrać go można tylko z powodów, w ustawie wyszczególnionych.

Przewodniczący oświadcza, że zarządzi ostateczne zestawienie liczby wydanych konsensów w Krakowie i zbadanie, kiedy i w jaki sposób przekroczono pierwotną liczbę.

Co do godziny policyjnej, to przedłużenie jej zależy wyłącznie od dyrekcyi policyi.

R. m. dr. Rosenblatt prosi **o podanie powodów rezygnacyi komisyi konsensowej**, gdyż Rada miejska w ten sposób utraciła tak ważne prawo kontroli w sprawie udzielania konsensów, i zapytuje, w jaki sposób załatwia się obecnie te sprawy?

Przewodniczący wyjaśnia, że od czasu zrezygnowania komisyi konsensowej Magistrat nie udzielił żadnego nowego konsensu, tylko załatwia przeniesienia z ulicy na ulicę lub też dzierżawy; w sprawie ustąpienia komisyi konsensowej złoży sprawozdanie na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej.

R. m. Bartoszewicz uprasza Przewodniczącego, aby zwrócił się do dyrekcyi policyi o cofnięcie rozporządzenia, dozwalającego na przedmieściach trzymania otworem szynków do godziny 11 w nocy. (L. 4471). —

Przystąpiono do porządku dziennego.

Imieniem Sekcyi I radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Odstąpić Antoniemu Dreherowi**, właścicielowi realności lk. 504/505 dz. I (hotel Royal), **część parceli miejskiej lkat. 518**, przed frontem hotelu Royal od strony ul. Grodzkiej położonej, oznaczoną na planie Budownictwa miejskiego z dnia 5 lipca 1898 r. kolorem zielonym i literami d, e, f, g, h, **w ilości 50□° czyli 180 m² za ryczałtową cenę kupna w sumie 10.000 kor.**, przy podpisaniu kontraktu płatną i pod warunkiem, iż Antoni Dreher odstąpi nadto gminie miasta Krakowa na własność bezpłatnie w stanie wolnym od ciężarów grunt, do realności lkat. 504/505 dz. I należący, na powołanym planie Budownictwa miejskiego kolorem żółtym i literami a, b, c, d oznaczony, w celu wcielenia go do gruntu plantacyjnego w ilości 43 □° czyli 154 m².

2) Gmina m. Krakowa nie bierze na siebie odpowiedzialności za szkody, na jakie nabywca Antoni Dreher mógłby być narażonym z powodu zalania jego realności lk. 504/505 dz. I wodą, spływającą z gruntu plantacyjnego, i jego rzeczą będzie urządzić sobie w tej realności tego rodzaju odwodnienie, któreby realność jego przed zalewaniem chroniło.

3) Po podpisaniu kontraktu kupna, sprzedaży względnie darowizny wydzierżawić Antoniemu Dreherowi grunt plantacyjny, wzdłuż hotelu Royal od strony głównej alei plantacyjnej położony aż do linii drzew, w celu wystawienia werandy, na przeciąg lat 12, za czynszem 100 kor. rocznie, z góry płatnym, pod zastrzeżeniem, iż weranda wystawioną będzie według planów, przez Magistrat i Sekcyę I Rady miejskiej przyjętych, i że Antoni Dreher zabezpieczy drzewa plantacyjne od uszkodzenia.

4) Koszta kontraktów, stempli, dalej koszta przeniesienia własności i należytości przenośnej od kontraktu kupna, sprzedaży, względnie darowizny tudzież wszelkie inne koszta, z tym interesem połączone, poniesie Antoni Dreher w całości.

5) Do podpisania kontraktów upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. Jana Kwiatkowskiego i dra Walentego Staniszewskiego.

R. m. dr. Rosenblatt wnosi następującą poprawkę:

W ustępie 1 po słowach: „przy podpisaniu kontraktu płatną“ ma uchwała opiewać: „i za równoczesnem odstąpieniem gminie miasta Krakowa na nieograniczoną własność w stanie wolnym od ciężarów gruntu itd.“

W ustępach 3 i 4 zamiast „względnie darowizny“ ma być „względnie kontraktu zamiany“.

R. m. dr. Styczeń zauważywszy, że dawniej w Radzie miejskiej była zasada bronienia plant, sprzeciwia się wnioskowi Sekcyi I.

Sprawozdawca zgadza się na poprawkę r. m. dra Rosenblatta.

Wniosek Sekcyi I wraz z poprawką r. m. dra Rosenblatta przyjęto. (L. 61). —

Imieniem Sekcyi II radca Mgtu Felkel wnosi:

Rada miejska uchwali!

Rada miejska zatwierdza uchwałę Sekcyi skarbowej z dnia 30 kwietnia 1901 r., którą postanowiono, **aby od restantów:**

1) których roczna należytość podatków stałych (bez dodatków autonomicznych) kwoty 40 koron nie przewyższa;

2) których niespłacona reszta kwartalnej należytości podatkowej wraz z wszystkimi dodatkami 10 koron nie przenosi;

3) których zaległość w taksach wojskowych i wszelkich innych opłatach publicznych ogólnej kwoty 40 kor. nie przekracza;

4) **pobierano przy egzekucyi, prowadzonej przez Magistrat, jako władzę polityczną, tytułem należytości za doręczenie kart upominających za trzy pierwsze dni**, licząc od następnego dnia po doręczeniu karty upominającej, **dziennie po 6 halerzy, a dopiero po bezskutecznym upływie dnia czwartego, ryczałtową kwotę 20 halerzy.**

Powyższe ulgi wejść mają w życie z dniem 1 lutego 1902 r.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 92715/901). —

Imieniem Sekcyi I radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Sprzedać p. Maryi z hr. Krasińskich Krzyżanowskiej grunt miejski, parcelę lkat. 153 stanowiący**, do posiadłości miejskiej lwh. 71 **w Prądniku białym** (zakład kontumacyjny) należący, 1220 □° powierzchni mający, za cenę ryczałtową 1500 kor., płatną przy podpisaniu kontraktu.

2) Koszta kontraktu, stempli, opłaty od przeniesienia własności, koszta wydzielenia i wszelkie inne, z tego interesu wynikające, poniesie wyłącznie p. Krzyżanowska.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Pre-

zydenta miasta, r. m. dra Stanisława Domańskiego i Wandalina Beringera.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 19421/901). —

Imieniem Sekcyi I radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) W celu uregulowania granic realności lwh. 679 dz. IV gm. kat. Kraków i parceli miejskiej l. kat. 2076, w gm. Kat. Czarna wieś położonej, **odstąpić właścicielce realności lwh. 679 dz. IV Salomei Molknerowej część parceli miejsk. l. kat. 2076,** na planie Budownictwa miejskiego z 12 stycznia 1900 r. literami a, b, d oznaczoną, **w ilości 21.937 m², w drodze zamiany za grunt z realności lwh. 679 dz. IV,** na wspomnionym planie literami c, b, e oznaczony, z parcel l. kat. 1669/3 i 1671/3 pochodzący, **w ilości 46·64 m².**

2) Koszta kontraktu, stempli, intabulacyi, należytość przenośną i wszelkie inne koszta, z tym interesem połączone, poniosą obie strony kontraktujące po połowie.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. dra Domańskiego i Kwiatkowskiego.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 83106/901). —

Imieniem Sekcyi I radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **W celu regulacyi ulicy Rajskiej zakupić na własność gminy m. Krakowa od Stanisława Stachowskiego z realności lk. 36 dz. IV część parceli lkat. 1494, w ilości 73·56 m⁷ czyli 20 □²,** przypadającą pod wspomnioną ulicę do linii regulacyjnej, w cenie po 40 koron za 1□⁰, czyli za łączną cenę kupna 800 koron.

2) Cena kupna wypłaconą będzie po uchwaleniu przez Radę miejską budżetu gminnego na r 1902, po hipotecznem wcieleniu nabytego gruntu na rzecz gminy do wykazu hipotecznego l. 1783 w stanie wolnym od ciężarów i po usunięciu przez sprzedającego części budynku realności lk. 36 dz. IV, na zakupić się mającym gruncie stojącego.

3) Koszta kontraktu, stempli, przepisania własności, należytość przenośną i wszelkie inne koszta, z tym interesem połączone, poniesie gmina m. Krakowa w całości.

4) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. dra Domańskiego i Kwiatkowskiego.

5) Wydatek na pokrycie ceny kupna wstawić do budżetu miejskiego na rok 1902.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 83822/901). —

Imieniem Sekcyi I r. m. Beringer wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Wymienić akumulatory w teatrze miejskim kosztem 25.000 koron.**

Potrzebną kwotę na pokrycie wydatku wstawić do budżetu na rok 1902.

R. m. dr. Bandrowski zapytuje, **czy prawdziwe są pogłoski, że dyrektor teatru Kotarbiński zalega ze znacznemi opłatami na rzecz gminy,** i co Przewodniczący zamierza uczynić, ażeby z tego powodu gmina nie była narażoną na straty?

Przewodniczący wyjaśnia, że zaległości są dosyć znaczne i polecił już Syndykowi miejskiemu, aby poczynił kroki o ich zabezpieczenie, dyrektor Kotarbiński zaś złożył deklaracyę, w której zobowiązał się przeznaczyć na pokrycie zaległości całą subwencyę krajową i kwotę za rządową lożę.

Wniosek Sekcyi I przyjęto (L. 1722). —

Imieniem Sekcyi III i II radca Mgtu Dr. Schlichting wnosi:

Rada miejska uchwali!

Służbie miejskiej: woźnym i pachołkom Magistratu, służbie straży pożarnej miejskiej, robotnikom Ekonomatu miejskiego, robotnikom straży pożarnej, robotnikom zakładu Talarda, tercyance na kursie robót w szkole św. Scholastyki, **udziela się jednorazową zapomogę w łącznej kwocie 6000 koron,** do dyspozycyi Prezydenta miasta.

Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy dla działu XIV poz. 6 funduszu obrotowego budżetu na rok 1901.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 87488/901). —

Imieniem Prezydyum r. m. dr. Domański wnosi:

Rada miejska uchwali!

W celu uzupełnienia komisyi sanitarnej w myśl obowiązującego statutu **zaprasza Rada miejska do udziału w jej pracach dra Juliana Nowaka,** profesora weterynaryi w Uniwersytecie Jagiellońskim, **i dra Michała Seńkowskiego,** docenta chemii środków spożywczych w tymże Uniwersytecie.

Przyjęto bez rozpraw (L. 4470). —

Przewodniczący wnosi, aby **do komisyi dla budowy kanałów wodnych,** utworzonej uchwałą Rady miasta z dnia 5 czerwca 1901, w miejsce marszałka krajowego dra Andrzeja hr. Potockiego i ś. p. dra Ferdynanda Weigla **powołać posłów sejmowych wiceprezydenta dra Juliusza Leo i r. m. Jana Federowicza.**

Przyjęto bez rozpraw (L. 4469). —

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka Przewodniczący o godzinie 7 min. 20 wieczorem posiedzenie jawne i zarządza tajne.

Posiedzenie nadzwyczajne (173 w kad. XI.) **z dnia 16 stycznia 1902.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.

I wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **33**.

Radcy miejscy: Chyliński, Fritsch, dr. Górski, dr. Doboszyński, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, Nowacki, Slęk, Tilles **(10)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m. Biborski, Birnbaum, ks. dr. Bukowski, Epstein, Mendelsburg, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski **(7)**.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Imieniem Sekcyi III r. m. dr. Rosenblatt, uzasadniwszy nagłość sprawy, wnosi:

Rada miejska uchwali!

„Po myśli § 60 ust. ostatniego oraz § 106 statutu miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Nr. 108 Dz. u k. porucza Rada miejska **rozstrzyganie odwołań od orzeczeń i rozporządzeń Magistratu w sprawach wodociągowych** podkomitetowi wodociągowemu, wybranemu przez komisyę wodociągową“.

R. m. dr. Seinfeld zauważa, że komisya wodociągowa i podkomitet wodociągowy są organami prowizorycznymi, powołanymi do spełnienia tylko pewnych czynności, dlatego też mowca sądzi, że do załatwiania rekursów w sprawach wodociągowych należałoby utworzyć osobną komisyę.

R. m. dr. Wechsler popiera zapatrywanie r. m. dra Seinfelda.

R. m. dr. Staniszewski zauważa, że tak komisya, jak i podkomitet wodociągowy nie mogłyby spełniać funkcyi instancyi rekursowej w imieniu Rady miejskiej, gdyż zasiadają także w nich osoby, nie będące radcami miejskimi.

R. m. hr. Wodzicki wnosi:

Rada miejska uchwali!

Po myśli § 60 l. 31 i ustępu ostatniego oraz § 106 statutu miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Nr. 108 Dz. u. k. porucza Rada miejska rozstrzyganie odwołań od rozporządzeń i orzeczeń Magistratu we wszelkich sprawach, tyczących się wodociągu miejskiego, opłat i podatków wodociągowych itp., komisyi, składającej się z 3 członków Sekcyi III i 3 członków Komisyi wodociągowej, obradującej pod przewodnictwem Prezydenta, względnie jego zastępcy.

Członków tej komisyi wybiera Rada miejska.

Przemawiają r. m. dr. Rothwein i Kwiatkowski.

Sprawozdawca przyłącza się do wniosku r. m. hr. Wodzickiego.

Wniosek Sekcyi III upadł.

Wniosek r. m. hr. Wodzickiego przyjęto (L. 5589). —

Wiceprezydent dr. Leo podaje do wiadomości, że przedwczoraj odbyło się posiedzenie Rady nadzorczej krakowskiej Spółki tramwajowej przy udziale dwóch delegatów Rady miejskiej, którzy interpelowali o **budowę nowych linii kolei elektrycznej.** Według kontraktu linie te mają być ukończone do jesieni br. Między nowemi liniami jest jedna bardzo ważna dla mieszkańców miasta, tj. **linia do parku dr. Jordana,** która powinna być puszczoną w ruch nie w jesieni, ale na wiosnę. Towarzystwo byłoby skłonne zbudować jak najspieszniej tę linię tak, aby ją można było oddać do użytku w maju lub czerwcu br. Podniesiono wątpliwości, czy zarząd będzie mógł dość wcześnie przystąpić do budowy wymienionej linii, gdyż w miesiącu wrześniu roku zeszłego odbyła komisya rewizyę trasy, a jeszcze ministerstwo kolejowe nie zatwierdziło planów budowy. Należałoby więc poczynić kroki, ażeby ministerstwo przyspieszyło zatwierdzenie przedłożonych planów.

Z tą sprawą łączy się **przebudowanie mostu na Rudawie w ul. Wolskiej.** Obowiązku tego ma dopełnić gmina miasta Krakowa a Towarzystwo tramwajowe przyczyni się tylko pewną kwotą. Mowca dowiedział się, że plany przebudowy mostu nie są jeszcze gotowe i z tego powodu budowa linii do parku dra Jordana może się opóźnić, bo plany te muszą być także przedłożone Ministerstwu kolejowemu do zatwierdzenia.

Wobec tego mowca uprasza Prezydenta, ażeby:

1) poczynił w Ministerstwie kolejowem zabiegi o przyspieszenie zatwierdzenia planów budowy nowych linii kolei elektrycznej;

2) ażeby polecił zbadać sprawę przebudowania mostu na Rudawie i jeżeli plany przebudowy mają być przedłożone Ministerstwu kolejowemu do zatwierdzenia, polecił jak najrychlejsze ich wysłanie do tego urzędu. —

Wiceprezydent dr. Leo nadmienia, że już kilkakrotnie r. m. dr. Ponikło interpelował w sprawie przedłożenia przez Magistrat **projektu ustawy o ulgach podatkowych dla domów, które ze względów zdrowotnych lub komunikacyjnych mają być przebudowane.** Stosunki parlamentarne są tego rodzaju, że przyspieszenie tej sprawy jest konieczne. Mowca uprasza Przewodniczącego o polecenie Budownictwu miejskiemu, by wykaz domów, do takiego przebudowania się nadających, przedłożyła Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu.

Przewodniczący oświadcza, że zastosuje się do objawionego życzenia.

R. m. dr. Lustgarten prosi Przewodniczącego o wyjaśnienie, czy prawdziwe są pogłoski, że woda z wodociągu miejskiego jest dla zdrowia szkodliwa?

Przewodniczący odpowiada, że w tej sprawie udzielono już wyjaśnień na jednem z poprzednich posiedzeń, a od tego czasu nie zaszły żadne zmiany.

Dalsze szczegóły otrzyma Rada miejska po posiedzeniu Komisyi wodociągowej, które odbędzie się w przyszłym tygodniu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Imieniem Sekcyi I radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Na potrzeby cmentarza izraelickiego sprzedać gminie wyznaniowej izraelickiej dwa skrawki gruntu miejskiego w obszarze 58·45 □°, z parceli 2570 z wyk. hip. l. 1783 wydzielić się mające, w cenie po 10 koron za jeden sążeń,** którą gmina izraelicka przy podpisaniu kontraktu zapłaci.

2) Koszta kontraktu, stempli, należytość przenośną, koszta wydzielenia itp. poniesie gmina izraelicka.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. Wandalina Beringera i Jana Kwiatkowskiego.

Przyjęto bez rozpraw (L. 2524). —

Imieniem Sekcyi I radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **W celu uregulowania placu Groble odstąpić Izydorowi Juddowi,** właścicielowi realności lk. 5 dz. III, celem przydzielenia do tejże realności, **kawałek gruntu miejskiego w ilości 75·34□°, z parcel 1917 i 250²/₁ z wykazu hip. l. 1783** wydzielić się mający, **w zamian za kawałek gruntu, z realności l. k. 5 dz. III. gminie odstąpić się mający w ilości 22·25 □°, celem przydzielenia do placu Groble** z tem, że właściciel realności l. h. 5 dz. III za nadwyżkę gruntu miejskiego, wynoszącą 53·09□°, zapłaci gminie przy podpisaniu kontraktu po 100 koron za 1□°, oraz poniesie koszta kontraktu, stempli, należytość przenośną, koszta wydzielenia itp.

Grunta, przedmiotem powyższej zamiany będące, zostaną oddane wzajemnie w posiadanie w stanie wolnym od wszelkich ciężarów.

2) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. Wandalina Beringera i Jana Kwiatkowskiego.

Przyjęto bez dyskusyi (L. 95588/901). —

Imieniem Sekcyi IV radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

Gmina miasta Krakowa skłonną jest **usunąć szkołę św. Barbary z realności bursy akademickiej i oddać ubikacye, dotychczas przez szkołę tę zajmowane, Uniwersytetowi Jagiellońskiemu na rozszerzenie bursy,** a względnie zwolnić właściciela realności w. h. 417 lk. 433 dz. I od obowiązku dostarczenia ubikacyi na szkołę, a to pod warunkiem, że c. k. Rząd przyjmie na siebie spłatę rat amortyzacyjnych i procentowych od pożyczki annuitetowej w kwocie 60.000 koron, którą gmina mia-

sta Krakowa na budowę nowego gmachu dla szkoły św. Barbary zaciągnie, i pod warunkiem trzechletniego terminu do ewakuacyi, licząc od dnia zaciągnięcia tej pożyczki.

R. m. dr. Seinfeld oświadcza, że Sekcya I uchwaliła w tej sprawie przedstawić Radzie miejskiej wniosek odmienny i on ten wniosek podtrzymuje.

R. m. dr. Kohn popiera wniosek Sekcyi IV.

R. m. dr. Kasparek wnosi poprawkę, aby po słowach: „c. k. Rząd przyjmie na siebie“ dodać słowa: „obowiązek zapłaty 60.000 koron albo“, po słowach zaś: „licząc od dnia“ dodać: „zapłacenia kwoty 60.000 kor., względnie od dnia“, oraz opuścić przedostatni wyraz „tej“.

R. m. ks. dr. Spis zauważa, że już była uchwała Rady, aby budynek ten oddać za wynagrodzeniem, a teraz właśnie Rząd proponuje takie wynagrodzenie.

R. m. dr. Staniszewski podnosi wątpliwość, czy kwota 60.000 koron wystarczy na wybudowanie budynku, którył pomieścił wszystkie klasy, znajdujące się dzisiaj w gmachu przy Małym Rynku. Mowca popiera ewentualnie poprawkę r. m. dra Kasparka.

R. m. dr. Cyfrowicz, przedstawiwszy przebieg sporu gminy z Rządem i przebieg ostatnich rokowań w tej sprawie, popiera wniosek Sekcyi IV.

Wniosek Sekcyi IV z poprawką r. m. dra Kasparka przyjęto.

Wniosek r. m dra Seinfelda upadł (L. 31205/901). —

Imieniem Sekcyi IV radca Mgtu Buczkowski wnosi: Rada miejska uchwali!

Rada miejska zgadza się na **zetatowanie prowizorycznej szkoły XX, jako samoistnej szkoły wydziałowej 3-klasowej żeńskiej, połączonej ze szkołą pospolitą 4-klasową, i umieszczenie tej szkoły w nowo budującym się gmachu na Kleparzu** z tem jednak wyraźnem zastrzeżeniem, że prócz wydatków rzeczowych, wynikających z artykułu 6 ustawy kraj. z dnia 24 kwietnia 1894 dz. u k. Nr. 49, do żadnych innych świadczeń się nie zobowiązuje.

Przyjęto bez rozpraw (L. 87091/901). —

Imieniem Sekcyi III r. m. dr. Rosenblatt wnosi: Rada miejska uchwali!

1) **Do obowiązków Syndyka miejskiego należy:**

a) Udział we wszystkich kontraktach, imieniem gminy zawieranych;

b) zastępstwo gminy we wszystkich procesach gminy, prowadzonych przed władzami sądowemi i administracyjnemi;

c) obecność na posiedzeniach Sekcyi prawniczej, o ile jest zaproszony przez przewodniczącego tejże Sekcyi, tudzież obecność na wszelkich posiedzeniach innych Sekcyi lub Komisyi za zaproszeniem Prezydyum, do którego przewodniczący Sekcyi, względnie Komisyi w takich razach są obowiązani się udawać.

2) W miarę możności należy **utworzyć biuro prawne w Magistracie.**

3) **Poleca się wszystkim departamentom Magistratu i komisyom, aby we wszystkich sprawach prawnych przedkładały odnośne akta Syndykowi miejskiemu do zbadania przed zawarciem umowy.**

R. m. dr. Wechsler wyraża wątpliwość, czy w ustępie pod *b)* trafnie użyto wyrażenia „proces“ w odniesieniu do spraw przed władzami administracyjnemi.

Sprawozdawca wyjaśnia, że po głębokiej rozwadze uznał wyrażenie to za najodpowiedniejsze.

Wniosek Sekcyi III przyjęto. (L. 2543). —

Na wniosek r. m. Kwiatkowskiego **do Komisyi rekursowej dla spraw wodociągowych wybrano z Komisyi wodociągowej r. m. Beringera, Rottera, dr. Rosenblatta — z Sekcyi III zaś r. m. dra Rothweina, dra Stycznia, dra Cyfrowicza.**

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka Przewodniczący o godzinie 7 min. 20 wieczorem posiedzenie jawne i zarządza tajne. —

Posiedzenie zwyczajne (174 w kad. XI.) **z dnia 6 lutego 1902 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. wiceprzydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **34**. Radcy miejscy: Bujański, dr. Górski, dr. Horowitz, dr. Kohn, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, Nowacki, dr. Pareński, dr. Rothwein, Słęk, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski, Tilles, dr. Wechsler, hr. Wodzicki (**16**) nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 minut 15 wieczorem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) **Prośbę Franciszka Łachety**, gajowego miejskiego w Dąbiu, o udzielenie mu zapomogi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 8.376). —

2) **Prośbę p. Heleny Gromczakiewiczowej**, wdowy po emerytowanym komisarzu obwodowym, o zamienienie pobieranej przez nią pensyi wdowiej na jednorazową odprawę w wysokości trzechletniej pensyi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 6.001). —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że w dniu dzisiejszym odbyło się **posiedzenie Komisyi dla budowy kanałów wodnych**, a zapadłe uchwały będą przedłożone obecnie jako wnioski nagłe.

R. m. Epstein zauważa, że **Komisya gazowa** dawno już nie była zwołana na posiedzenie i zapytuje, kiedy się odbędzie jej posiedzenie?

Przewodniczący wyjaśnia, że Komisyę gazową zwoła w krótkim czasie, skoro tylko będą wykończone rachunki.

R. m. dr. Rosenblatt twierdzi, że trąbki wozów, rozwożących węgle, dają się słyszeć cały dzień i sprawiają przykry hałas; należałoby je więc znieść, bo obecnie nie są już potrzebne.

Przewodniczący odpowiada, że wyda potrzebne zarządzenia. (L. 12.427). —

R. m. dr. Bujwid wykazuje, że w ostatnich czasach **z trudnością** tylko **zbierają się posiedzenia Rady**, pomimo więc, że obecna Rada ma urzędować tylko jeszcze około dwóch miesięcy, należałoby ją **uzupełnić nowymi członkami** z tych obywateli, którzy otrzymali przy wyborach największą liczbę głosów.

Niektórzy z nich nawet na tak krótki przeciąg czasu przyjęliby mandat radziecki, jak np. p. dr. Kwaśnicki.

Przewodniczący wyjaśnia, że sprawa ta znajduje się w Sekcyi prawniczej. —

R. m. dr. Seinfeld, uzasadniwszy nagłość sprawy, imieniem komisyi dla budowy kanałów wodnych wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Odnieść się do c. k. Rządu, tudzież do Wydziału krajowego **o powołanie do państwowej Komisyi kanałowej i do krajowej Komisyi kanałowej zastępców Gminy m. Krakowa.**

2) Rada proponuje na delegata w Komisyi państwowej r. m. **Jana Rottera**, w krajowej Komisyi zaś wiceprezydenta **dra Juliusza Leo**, oraz drugiego członka, którego Prezydyum wyznaczy.

3) Na członków Komisyi kanałowej miejskiej z poza Rady miasta zaprasza Rada miasta następujących obywateli:

a) Znawców techników pp.: **Jana Matulę**, radcę dworu, **Stanisława Chrząszczewskiego**, starszego inżyniera i kierownika biura melioracyjnego, **Tadeusza Sikorskiego**, profesora Uniwersytetu, i **Józefa Sarego**, c. k. radcę budownictwa;

b) znawców handlowych i przemysłowych: **dra Artura Benisa**, sekretarza Izby handlowej, **dra Arnolda Rappaporta**, posła do Rady państwa i członka Izby handlowej, i **Zygmunta Rescha**, przemysłowca.

Wnioski te przyjęto bez rozpraw. (L. 10.405). —

R. m. Kwiatkowski zapytuje, czy warunek, podany **w konkursie na posadę fizyka miejskiego**, że kandydaci mają się wykazać nieprzekroczeniem 40 roku życia, obowiązuje także lekarzy miejskich.

Przewodniczący wyjaśnia, że warunek ten odnosi się tylko do kandydatów, nie pozostających w służbie miejskiej. —

Na wniosek r. m. ks. dra Spisa uchwalono zmianę porządku dziennego i przystąpić do obrad nad sprawą wodociągową, zamieszczoną pod punktem XV. porządku dziennego.

Imieniem Komisyi wodociągowej r. m. Rotter wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Poleca się **przeprowadzać badania wody wodociągowej tak w kierunku chemicznym jak i bakteryologicznym, a to w miejskiej pracowni chemicznej i w c. k. zakładzie badania środków spożywczych.**

2) Badania obejmować mają wody, czerpane z każdej ze studzien wodociągowych w Bielanach, studni zbiorowej, zbiornika, oraz niektórych studzien publicznych wypływowych w mieście.

3) Badania przeprowadzać się ma co miesiąc przez przeciąg jednego roku.

4) Badania ilościowe wydajności terenu wodociągowego w Bielanach przeprowadzać się ma peryodycznie

Sprawozdawca rozpoczyna swe wywody od skonstatowania, że w dziennikach niektórych pojawiły się wiadomości, jakoby woda z wodociągu krakowskiego była szkodliwa. Tak nie jest; skonstatowano tylko, że zaszły w wodzie zmiany co do twardości i części stałych i co do żelaza, którego przedtem nie było. Dla zbadania tych zmian zebrała się Komisya wodociągowa na obrady, na które powołany także został p. radca Ingarden ze Lwowa, kierownik budowy wodociągów krakowskich. Zaszła więc w wodzie wodociągu zmiana twardości, obniżenie jej, to znaczy, woda stała się miększą. Byłoby to nawet pożądane, gdyby nie obawa, że ze zmianą twardości mogły nastąpić inne zmiany, które mogłyby spowodować dalsze następstwa.

Wedle analiz dra Lembergera i prof. Olszewskiego twardość wynosiła dawniej 30° francuskich, czyli 16·6° niemieckich, obecnie wynosi 20° francuskich, czyli 11·2° niemieckich. Badania poprzednie wykazały, że woda w różnych porach roku po kilku miesiącach trwałej i ciągłej posuchy miała twardości 25° francuskich, czyli 14° niemieckich. Tak było przez 2 lata, czyli można wziąć przeciętną cyfrę 25 nie 30. Ta różnica wynosi więc tylko 5° francuskich a niemieckich 2·8°, jest więc niewielka. Dla ludzi, rzecz znających, obojętną będzie także rzeczą, czy twardość tę oznaczymy według skali francuskiej czy niemieckiej. Dla mniej dobrze obeznanych wielkość cyfry może sprawić wrażenie. Bo jeżeli np. człowiek ma 36·5° ciepłoty, to każdy powie, że gorączki niema; jeżeli się zaś powie, że człowiek ma 97·7°, ale Fahrenheita, to tylko na oko to źle wygląda, choć jest to samo. Wesołem było w swoim czasie doniesienie jednego z poważnych krajowych dzienników, że zraniony prezydent Stanów Zjednoczonych Garfield miał 100° gorączki, w nawiasie dodano wtedy: prawdopodobnie są to stopnie Fahrenheita.

Chodzi teraz o to, czy badania, które czyniono przed budową wodociągów, były wyczerpujące. Trzeba na to odpowiedzieć, że tak; teren został zupełnie, dokładnie zbadany w całej swej rozległości, jakkolwiek otwory wiertnicze były nie w tem samem miejscu, gdzie znajdują się obecnie studnie, bo wykopanie studzien wchodziło już w wykonanie projektu. Równocześnie ze zmianą twardości zachodzą zmiany w zawartości składników stałych wody, co mowca stwierdza na podstawie tego, co się dzieje w przyrodzie, na podstawie zdań autorów i na podstawie przykładów na tablicach. Równocześnie mowca stwierdza tablicami, że to obniżenie twardości wody, które u nas zaszło, nie stanowi wyjątkowego w tym wypadku zdarzenia, bo sprawdzono je i gdzieindziej; w Kolonii wynosi to obniżenie 3—5° twardości niem., u nas 2·80°, a w wodzie źródlanej w Jenie 4·90°. Stwierdzić to należy nie dlatego, aby się pocieszyć tem, że gdy u nas może być niedobrze, to mówi się, że i gdzieindziej jest niedobrze, lecz dlatego, że w ogólności do pewnych granic inaczej być nie może. Konstatuje dalej sprawozdawca, że zmiana twardości wody polega na prawie przepływania wody gruntowej przez warstwy; jeżeli są silne opady, to tej wody przepływającej jest więcej i płynie ona szybciej; jeżeli zaś mało i powoli ta woda płynie, to z warstw przebytych zabiera więcej części stałych. Dlatego po długiej posusze woda jest twardszą.

Co do zawartości żelaza, to dawniej nie wykrył go ani p. Alberti, ani prof. Olszewski, ani dr. Lemberger dnia 21 października 1901 r. — prof. Olszewski zaś znachodzi je w grudniu w ilości 0·9 miligr. w litrze wody, a także zakład badania środków spożywczych 0·4 miligr. w litrze wody, dwa tygodnie później, w tej samej studni. Więc zakład prof. Bujwida znalazł mniej niż połowę z cyfry prof. Olszewskiego. Tę różnicę trzeba wytłómaczyć w ten sposób: różne są metody, któremi badacze się posługują, zajść także mogą błędy obserwacyjne, a mimo to uznać trzeba, że jeden i drugi analityk robili dobrze. Ale błędy te są nieuniknione.

Co do dat innych, wprost pomyślnych, to w maju 1901 roku znalazł chemik miejski w wodzie ze studni

pod OO. Dominikanami 0·7 miligr. żelaża, a w pół roku później znaleziono tego żelaza tylko 0·2 miligr. w litrze. Jestto ilość żelaza tak mała, że nawet najlepszy „odżelaziacz“ wody lepszej nie dostarcza.

Taką jest woda w mieście i jeżeli badania, proponowane przez Komisyę, okażą stale ten sam rezultat, to właściwie sprawa jest bezprzedmiotową.

Sprawozdawca podaje następnie inne daty. W bani powietrznej badania czynili trzej analitycy. Prof. Olszewski znalazł 2 grudnia 1 miligram w litrze wody, a 3 grudnia 1·7 miligr. W trzy dni później dr. Lemberger znalazł w tej bani 1·15 miligr., a dnia 9 grudnia zakład badania środków spożywczych znalazł 0·9 miligr. Te trzy analizy odbyły się wśród tych samych warunków w ciągu jednego tygodnia i nie nasuwają uwag. W zbiorniku znowu na Kopcu Kościuszki prof. Olszewski znalazł 2·16 miligr., dr. Lemberger 0·5, zakład prof. Bujwida 0·65 miligr. W zestawieniu cyfry te wykazują, że woda w bani w porównaniu ze zbiornikiem straciła pewną ilość żelaza według zdania dwóch badaczy, tj. dra Lembergera i zakładu badania środków spożywczych, według trzeciego podskoczyła ta zawartość bardzo silnie. Jestto rzecz niemożliwa; daje temu wyraz w słusznym wywodzie dr. Lemberger, że w wodzie w zbiorniku musi być mniej żelaza, niż w wodzie w bani powietrznej. Co do żelaza w samych studniach, to na 20 studzien w 8 wypadkach cyfry zakładu środków spożywczych zgadzają się z cyframi prof. Olszewskiego, w dwóch wypadkach prof. Olszewski wykazuje mniej żelaza, niż zakład środków spożywczych w 10 wypadkach więcej. Zgodnie obaj analitycy wykazują bardzo znaczną zawartość w studniach 17, 18, 19, znacznie zaś mniej w sąsiednich z obu stron studniach 16 i 20. Przemawiałoby to za lokalnem, silniejszem pojawieniem się żelaza w tem miejscu.

Podobną rzecz stwierdzono w Budzyniu, gdzie woda, z otwartego źródła płynąca, nie miała nic żelaza, a kilkanaście metrów dalej, po minięciu kęp rudy żelaznej, już żelazo posiadała. W niektórych więc studniach wielką ilość żelaza spowodowało zanieczyszczenie miejscowe. Albo się to wyczyści przez dalsze pompowanie, albo nie — i prawdy w tym kierunku dojść trzeba; gdy się coś pozytywnego zbada, wtedy dopiero będzie można pomyśleć, czy te studnie wyłączyć, czy też wodę odżelezić.

Te wszystkie motywa dają wierny obraz prawdziwego stanu rzeczy. Roztrząsano je na posiedzeniu Komisyi wodociągowej, która wydała osobny komunikat następującej treści: „Komisya wodociągowa po ścisłem zbadaniu rzeczy nabyła przekonania, że zmiany, zaszłe w wodzie wodociągowej, tak co do jej twardości i zawartości żelaza żadnych w kierunku sanitarnym nie budzą obaw dla zdrowia mieszkańców, w kierunku zaś technicznym prawidłowego funkcyonowania wodociągów nie wymagają nowych zarządzeń“.

Komunikat ten uspokoić powinien tych, którzy tego jeszcze potrzebują. Mowca prosi o uchwalenie przedłożonych wniosków.

R. m. dr. K a s p a r e k prosi o wyjaśnienie, co znaczy osad, pozostający z wody wodociągowej.

R. m. dr. S e i n f e l d ubolewa, że w dziennikach zjawiają się komunikaty prędzej, zanim rzecz jakaś przedyskutowaną została. W jednym dzienniku czytaliśmy, że woda jest szkodliwa, za czem cały szereg osób rozszerzał wieści, że procent żelaza nadmiernie się powiększył, że rury wodociągowe ulegną zatkaniu. Złej woli szerzenia fałszywych wiadomości zapobiedz nie można, ale trzebaby się postarać, aby wiadomości przedwczesnych nielegalnym sposobem z komisyi nie wydostawano. Mowca cieszy się, że sprawozdawca wywodami swymi uspokoił publiczność, i oświadcza, że głosować będzie za wnioskami Komisyi.

I. wiceprezydent dr. L e o wskazuje, że sprawozdawca w krytyce analizy prof. Olszewskiego poszedł za daleko i wyraził zapatrywania, które nie były wypowiedziane ani w podkomisyi ani w Komisyi i są chyba wyrazem osobistych poglądów sprawozdawcy. Mowca podnosi potrzebę dokładnego badania wody we wszystkich studniach w Bielanach, bo tylko na tej podstawie będzie można wiedzieć, czy ilość żelaza się zmniejsza czy nie, i co trzeba ewentualnie zarządzić w przyszłości. Co do pogłosek szerzonych o wodzie, za to nikt odpowiadać nie może; faktem jest, że fauna i flora skonstatowaną została nie w mieście, ale w zbiorniku. Komisya na razie nie widziała potrzeby przeciwdziałania owej florze i faunie; ale w dalszym ciągu mogłyby powstać następstwa i wywołać konieczność zarządzeń. Co do osadu dr. Lemberger wyjaśnił bardzo słusznie, że woda, płynąc w rurach, osadza żelazo; również osadza je w zbiorniku. Taki osad tworzy się już w rurach w mieście; jeżeli woda płynie normalnie, to nie zabiera z sobą osadu, jeżeli zaś chyżość wody jest większą, to zabiera go i mamy wtedy wodę zmąconą. Naturalnie taki osad nie jest przyjemny i należy poczynić w przyszłości zarządzenia, aby mu zapobiedz.

R. m. dr. D o m a ń s k i stwierdza również, że rozbioru prof. Olszewskiego, ściśle naukowego, nie można tak podawać w wątpliwość, jak to uczynił sprawozdawca. Mowca wskazuje potrzebę, ażeby przeprowadzono także badania co do fauny i flory. Badanie powinno być prowadzone systematycznie i pod jakimś nadzorem, dlatego mowca czyni w tym kierunku poprawki do wniosku.

1 ustęp ma opiewać: „Poleca się badać wodę z wodociągów pod względem chemicznym, bakteryologicznym, w razie potrzeby pod względem fauny i flory a to w miejskiej pracowni chemicznej, w c. k. zakładzie dla badania środków spożywczych, tudzież ewentualnie w innych zakładach“.

Po ustępie 4 dodać:

„5) Nad badaniami temi czuwać ma osobna komisya, przez Radę wybrana, złożona z Prezydenta, I. wiceprezydenta miasta i 5 członków.

„6) Rezultaty badania podawać się będzie do wiadomości Rady miejskiej co miesiąc“.

R. m. dr. B u j w i d broni stanowiska sprawozdawcy, który poddał krytyce rozbiór chemiczny prof. Olszewskiego. Pewną niezgodność cyfr z rozbiorów, dokonanych przez prof. Olszewskiego, docenta Lembergera i zakład dla badania środków spożywczych, skonstatowano w Komisyi i niema w tem nic dziwnego, bo są one zależne od metody, od czasu. Co do żyjątek, to one znachodzą się i muszą się znachodzić w osadzie zbiornika, ale w wodzie rozprowadzonej już nie będą. Gdyby bowiem znajdowały się w wodzie, to musiałoby równocześnie być znacznie więcej bakteryj, których jest minimalna liczba. Co do osadu, to mamy osad zazwyczaj w karafce, gdy woda dłuższy czas w niej się znajduje, ale osad to nie żelaza, ale węglanu wapna silnie brunatny. Mowca

stwierdza, że nie należy obawiać się szkodliwości krakowskiej wody. Na wniosek r. m. dra Domańskiego, aby osobną wybrać komisyę, która prowadzić będzie zakreślone wnioskiem badania, mowca się nie zgadza, należeć to będzie do Komisyi wodociągowej. Wreszcie mowca zaznacza, że badań tajemnicą zasłaniać nie trzeba, rzecz powinna być jawna, ale wtedy dopiero, gdy już jest dojrzałą i należycie wyświetloną. Jakąś część niezbadanej jeszcze ostatecznie kwestyi wyciągać dla dzienników, jest rzeczą złą, bo ludność niepotrzebnie jest niepokojoną.

R. m. dr. Jordan sądzi, że dzisiejszy referat i wyjaśnienia wpłyną na uspokojenie ludności co do wody wodociągowej. Mowca występuje przeciw wnioskowi r. m. dra Seinfelda, ażeby robiącym analizę nie wolno było mówić o skutkach badania. Tutaj nie należy uciekać się do jakichkolwiek tajemnic.

Sprawozdawca r. m. Rotter reasumuje kilka szczegółów, które wyjaśnił już r. m. dr. Bujwid i inni znawcy. Co do analiz, to nie ulega wątpliwości, że one były dokładnie zrobione a niezgodność jednej z drugą i trzecią były następstwem błędu, wynikłego z przepisania czy z rachunku. Rzecz taką skonstatowano przecież na Komisyi wodociągowej, gdzie skutkiem sprawdzonej pomyłki w przepisywaniu wynikła ilość części stałych w analizie dra Lembergera 329 zamiast 229 miligr. w litrze. Taka sama pomyłka zajść mogła przez przepisywanie wyniku analizy prof. Olszewskiego. Z wnioskami r. m. dra Domańskiego mowca się zgadza; zamiast wyboru jednak osobnej komisyi radby sprawozdawca, aby Komitet budowy wodociągu prowadzeniem badań się zajął, ale Komitet wzmocniony chemikiem i co ważniejsza bakteryologiem, bo, jak słusznie powiedział jeden z niemieckich badaczy: „Der Bakteriologe soll das letzte Wort sprechen“. Co do jawności badań, to mowca zaznacza, że r. m. dr. Jordan mylnie tłómaczy pojęcie tajemnicy; trzeba bowiem czekać na ostateczny wynik, a nie podawać do wiadomości publicznej ułamka nieskończonych badań, nieraz jeszcze błędnych.

R. m. Federowicz wnosi następujący dodatek zamiast ustępu pod 5), proponowanego przez r. m. dra Domańskiego:

„5) Nad badaniami temi czuwać ma podkomitet wodociągowy, do którego zaprasza się jeszcze do nadzorowania tych czynności r. m. dra Bujwida, r. m. dra Domańskiego i r. m. dra Bandrowskiego, oraz dra Schramma“.

R. m. dr. Domański zgadza się co do ustępu pod 5) na wniosek r. m. Federowicza i część swego wniosku co do tego ustępu cofa.

Wnioski Komisyi wodociągowej przyjęto z dodatkiem r. m. dra Domańskiego i Federowicza. (L. 13.114).—

Imieniem Sekcyi V. i II. naczelnik VI. Wydziału Mgtu Banaś wnosi:

Rada miejska uchwali!

Zgromadzeniu Sióstr Felicyanek na Smoleńsku udziela się **na utrzymanie bezpłatnej kuchni studenckiej jednorazowy zasiłek na rok 1901 w kwocie 500 koron** i w tym celu przyznaje się dla Działu X. kredyt dodatkowy z Działu XIV. poz. 6 tegorocznego budżetu.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 30.831/901). —

Imieniem Sekcyi V. i II. tenże sprawozdawca wnosi:

Rada miejska uchwali!

Komitetowi taniej kuchni ludowej izraelickiej udziela się **zasiłek jednorazowy w kwocie 400 kor.** i w tym celu przyznaje się dla Działu X. kredyt dodatkowy z Działu XIV. poz. 6 budżetu tegorocznego.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 55.818/901). —

Imieniem Komisyi sanitarnej r. m. dr. Domański wnosi:

1) Rada miasta uchwali **wnieść** do Wysokiego **Sejmu petycyę**, by zamiast powiększenia Zakładu kulparkowskiego **zbudowano drugi zakład dla obłąkanych w zachodniej części kraju, czy w samym Krakowie, czy w okolicy.**

2) Rada miasta zaprosi do poparcia tej petycyi tak władze autonomiczne zachodniej części kraju, jak i posłów sejmowych, osobliwie z miasta Krakowa i ziemi krakowskiej.

R. m. dr. Jordan wskazuje, że posłowie sejmowi, a szczególnie członek Komisyi budżetowej sejmowej r. m. dr. Paszkowski powinien działać w tym kierunku, aby nie wydawano funduszów szpitala św. Łazarza w Krakowie na zakład w Kulparkowie, gdy w Krakowie zachodzi potrzeba budowy różnych zakładów lekarskich.

Wniosek Komisyi sanitarnej przyjęto. (L. 13.113).—

Przewodniczący z powodu braku kompletu zamyka posiedzenie o godzinie 8 wieczorem. —

Posiedzenie nadzwyczajne (175 w kad. XI) **z dnia 13 lutego 1902.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **34**. Radcy miejscy: dr. Doboszyński, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, Mendelsburg, Nowacki, dr. Paszkowski, dr. Rosenblatt, Ślęk, dr. hr. Tarnowski, Tilles, hr. Wodzicki **(12)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m. Bujański, dr. Kohn, dr. Lustgarten, dr. Wechsler **(4)**.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorom.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) Prośbę **p. Adeli Fijołkowej**, wdowy po oficyale Magistratu, o wymiar pensyi wdowiej.

Odesłano do Sekcyi III. (L 10.563). —

2) Prośbę **p. Witolda Lewandowskiego**, oficyała Magistratu, o pozostawienie mu odebranych dodatków pięcioletnich.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 10.564). —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że wskutek wniesionej do Rady Państwa petycyi i starań reprezentantów miasta, **komisya budżetowa Rady Państwa uchwaliła, aby Rząd na cele asanizacyi miast Krakowa i Lwowa wstawił odpowiednie kwoty do budżetu państwowego, począwszy od r. 1903.** (L. 14.938). —

R. m. Schwarz zauważa, że wskutek zarządzenia Prezydenta miasta **wozy, rozwożące węgiel ze składów miejskich, zaprzestały używać trąbek**, zapowiadających przyjazd; natomiast **wozy prywatne** tem silniej **posługują się trąbkami**; należałoby zatem i im także zakazać używania trąbek.

Przewodniczący wyjaśnia, że zakaz trąbienia wydano wszystkim rozwożącym węgle, tak składowi miej-

skiemu, jak i przedsiębiorcom prywatnym, i prosi o kilka dni cierpliwości, zanim zakaz ten wejdzie w życie.

W dyskusyi wzięli udział r. m. dr. Kasparek, Bartoszewicz, dr. Popiel i dr. Styczeń. —

R. m. dr. Staniszewski, uzasadniwszy nagłość sprawy, i po uchwaleniu nagłości przez Radę, wnosi: **„Postanowienie o potrzebie wniesienia środków prawnych od orzeczeń władz sądowych, administracyjnych i skarbowych Rada przekazuje Prezydentowi miasta“.**

Wniosek przyjęto bez rozpraw. (L. 14.939/902. —

Imieniem Komisyi inwestycyjnej starszy inspektor Bud. m. Knaus wnosi:

Rada m. uchwali!

Rada m. zatwierdza **plan i kosztorys na budowę hali dla bicia grubego bydła w rzeźni miejskiej wraz z urządzeniem mechanicznem kosztem 150.000 koron.**

Rada m. udziela Komisyi inwestycyjnej kredyt na kwotę 150.000 koron i upoważnia ją do poczynienia wszelkich potrzebnych zarządzeń, ażeby hala ta do jesieni 1902 r. gotową była do użytku.

Sprawozdawca objaśnia wywieszone plany.

R. m. dr. Bujwid, popierając wniosek Komisyi inwestycyjnej, czyni dodatek: „Rada m. uchwala przy budowie nowej rzeźni zadowolić się siłami i materyałami krajowymi bez względu na możliwe zwiększenie kosztów z tego powodu“.

I. wiceprezydent dr. Leo zaznacza, że Kraków w wydatkach na rzeźnię pozostał znacznie w tyle poza innemi miastami, albowiem budowa naszej rzeźni kosztowała dotąd tylko 373.000 kor., gdy tymczasem na ten sam cel wydano w Bernie 2½ miliona, a we Lwowie przeszło 2 miliony koron. W roku 1880 bito u nas 42.000 sztuk wszelkiego rodzaju bydła, w roku zeszłym zaś już 82.000 sztuk. Dochodu czystego w roku 1880 przyniosła rzeźnia 29.000 koron, w roku 1901 przeszło 90.000 koron, tj. prawie 25% od włożonego kapitału. Pod względem finansowym jestto bardzo dobry interes, gdyż w krótkim czasie zwraca poczynione wkłady, a nadto sprawy rzeźni nie należy traktować tylko ze stanowiska finansowego, ale przeważnie ze stanowiska sanitarnego, a odpowiednie w tym kierunku urządzenie jej przyniesie dodatnie wyniki sanitarne. Co do sprawy, poruszonej przez r. m. dra Bujwida, mowca zauważa, że Komisya inwestycyjna uchwaliła wezwać do konkurencyi przedewszystkiem fabryki krajowe; są wszakże pewne urządzenia mechaniczne, bez których nowa rzeźnia obejść się nie może, na które patenty posiadają tylko pewne fabryki i te od nich będzie trzeba sprowadzać.

R. m. dr. Bujwid wyjaśnia, że nie miał na myśli takich urządzeń, których krajowe fabryki nie będą w stanie dostarczyć.

Wniosek Komisyi inwestycyjnej wraz z dodatkiem r. m. dra Bujwida przyjęto. (L. 15.085). —

Radca Mgtu Skrzyniarz imieniem Sekcyi II. wnosi:

Rada m. uchwali!

Udziela się zaliczkę w kwocie 12.000 koron na zakupno węgli dla urzędników i sług miejskich na r. 1902.

Wniosek Sekcyi II. przyjęto bez rozpraw. (L. 2361).—

Imieniem Sekcyi IV. i II. radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Dla 16 stałych młodszych **nauczycieli i nauczycielek tutejszych szkół ludowych udziela się jednorazową zapomogę** w kwocie 800 koron, dla tymczasowych zaś nauczycieli i nauczycielek tutejszych szkół ludowych udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 1.200 kor. Rozdział tej ostatniej kwoty ma nastąpić przez Prezydenta miasta na wniosek Sekcyi IV.

Łączny wydatek w kwocie 2.000 koron należy pokryć z funduszów roku bieżącego.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 1.433). —

Na wniosek r. m. dra Seinfelda uchwalono przystąpić do obrad nad regulaminem wyborczym Rady miejskiej, umieszczonym pod punktem X. porządku dziennego.

Imieniem Sekcyi III. przedkłada r. m. dr. Kasparek **projekt regulaminu, mającego obowiązywać przy wyborach członków Rady miasta Krakowa** *).

I. Czynności wstępne. **§ 1.** „Wydział III. będzie dokonywał czynności wyborów pod kontrolą Sekcyi prawniczej Rady miasta“.

Przewodniczący zwraca uwagę na sprzeczność, zachodzącą między tym paragrafem regulaminu a postanowieniem § 117 nowego statutu miejskiego.

R. m. dr. Seinfeld popiera zapatrywanie Przewodniczącego i wnosi: „§ 1 przyjmuje się wedle dawnego brzmienia“.

R. m. Rotter popiera wniosek r. m. dra Seinfelda.

R. m. dr. Kasparek zauważa, że postanowienie, zawarte w ustępie 2-gim § 1 dawnego regulaminu, okazało się niepraktycznem.

R. m. dr. Staniszewski wnosi: § 1 regulaminu ma opiewać: „Czynności przygotowawczych do wyborów Rady miejskiej dokona Prezydent miasta przy współudziale wybranej *ad hoc* przez Radę miasta ze swego grona komisyi“.

R. m. dr. Seinfeld zauważa, że w razie przyjęcia wniosku r. m. dra Staniszewskiego zachodziłaby kolizya między komisyą, przeznaczoną do przygotowania wyborów, a komisyą reklamacyjną.

R. m. dr. Górski wnosi poprawkę do wniosku Sekcyi III. a mianowicie, aby dodać: „czynności przedwstępne“ i pod kontrolą „Prezydenta miasta i Sekcyi prawniczej“.

R. m. dr. Horowitz wnosi: § 1 ma opiewać: „Prezydent będzie dokonywał czynności wyborów przy współudziale Sekcyi prawniczej (§ 117 statutu)“.

R. m dr. Górski cofa swój wniosek i popiera wniosek r. m. dra Horowitza.

W dalszej dyskusyi przemawiają r. m.: dr. Seinfeld, dr. Rothwein, Rotter, ks. dr. Spis, I. wiceprezydent dr. Leo, Bartoszewicz.

Sprawozdawca dr. Kasparek modyfikuje wniosek Sekcyi III. w sposób następujący: § 1 ma opiewać: „Prezydent miasta powierzy czynności wstępne wyborcze jednemu z Wydziałów Magistratu pod kontrolą Sekcyi prawniczej Rady miasta“.

Przystąpiono do głosowania

Wnioski r. m. dra Staniszewskiego, dra Horowitza, dra Kasparka i dra Seinfelda upadły.

Na wniosek I. wiceprezydenta dra Leo sprawę brzmienia § 1 regulaminu odesłano Sekcyi III.

Przystąpiono do uchwalenia następnych paragrafów regulaminu.

---

*) Egzemplarz drukowanego projektu załączony jest do oryginalnego protokołu obrad Rady miejskiej.

Przy **§ 2.** Przewodniczący zauważa, że czynności przygotowawcze do najbliższych wyborów są już w pełnym toku, i nie wie, czy obecnie jeszcze da się zastosować postanowienie o kartkach odmiennego koloru.

§ 2 przyjęto z dodatkiem: „otrzyma kartki, o ile będzie można, koloru odmiennego“.

§§ 3, 4 i 5 przyjęto bez rozpraw.

Przy § 6 zabiera głos r. m. Rotter.

Przewodniczący dla braku kompletu zamyka posiedzenie o godzinie 8 wieczorem. —

Posiedzenie nadzwyczajne (176 w kad. XI.) **z dnia 27 lutego 1902 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **31**. Radcy miejscy: dr. Doboszyński, dr. Górski, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, dr. Pareński, dr. Paszkowski, Rotter, Slęk, Tilles, hr. Wodzicki (**11**) nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m.: Biborski, Birnbaum, Bujański, Chmurski, dr. Jordan, dr. Popiel, dr. Rothwein, dr. hr. Tarnowski (**8**).

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

R. m. Schwarz twierdzi, że wozy kolei elektrycznej na linii Rynek-Park krakowski zamiast co $5^1/_2$ minut krążą zaledwie co 15—12 minut, wnosi: **„Wzywa się Magistrat, ażeby zniewolił Spółkę tramwajową do ścisłego wypełnienia umowy co do porządku jazdy na linii Rynek-Park krakowski“.**

Przewodniczący wyjaśnia, że uchwalony przez Radę regulamin ruchu tramwaju elektrycznego nie uzyskał jeszcze zatwierdzenia Ministerstwa i dlatego trudno domagać się z urzędu jego wykonania. Poczyni jednak w drodze poufnej kroki, ażeby wozy jeździły w należytych odstępach czasu.

R. m. dr. Cyfrowicz dodaje, że wczoraj na linii Rynek-Park krakowski krążyły zaledwie dwa wozy. —

Prezydent miasta podaje do wiadomości **uchwały Komisyi wodociągowej**, zapadłe na posiedzeniu w dniu 26 lutego b. r., które opiewają:

1) Studnie l. 17, 18, 19, 20 mają być wyłączone wskutek znacznej zawartości żelaza.

2) Po przeprowadzeniu badań jakościowych wody, czerpanej ze studzien od 1—16, przeprowadzone być mają badania ilościowe, t. j. badania wydajności studzien od l. 1—16 i od 1—20 przy maksymalnej depresyi 2·50 m, jeżeliby się przy mniejszej depresyi ilości 8.000 kub. m. nie uzyskało.

Prezydent składa **podziękowanie** r. m. **Beringerowi** i **drowi Domańskiemu**, oraz starszemu inżynierowi **Chrząszczewskiemu**, że mimo silnych mrozów i niepogody byli obecni przy czerpaniu wody ze studzien wodociągowych w zakładzie bielańskim, tudzież chemikowi miejskiemu **drowi Lembergerowi** i dwom pp. **asystentom c. k. zakładu dla badania środków spożywczych** za natychmiastowe dokonanie prób.

Sprawozdanie Prezydenta przyjęto do wiadomości.—

R. m. dr. Staniszewski, uzasadniwszy nagłość sprawy, wnosi:

Rada m. uchwali!

Do **podpisania kontraktu**, z administracyą c. k. kolei państwowych zawrzeć się mającego, **którym przeniesiona być ma własność drogi dojazdowej do dworca kolei żelaznej w Krakowie na rzecz gminy miasta Krakowa**, deleguje się oprócz Prezydenta miasta r. m. Wandalina Beringera i dra Walentego Staniszewskiego.

Wniosek przyjęto bez rozpraw. (L. 19.513). —

R. m. dr. Rosenblatt zapytuje, jak się rzecz ma **z miejskim składem kontumacyjnym** i w jakim stanie są rokowania z Ogólnym Związkiem hodowców i handlarzy bydła we Lwowie?

R. m. dr. Seinfeld zapytuje, czy Ogólny Związek zapłacił zaległe Gminie należytości?

Przewodniczący wyjaśnia, że obecnie przygotowuje się rachunek dla Ogólnego Związku, poczem podjęte będą odpowiednie kroki. —

Przystąpiono do porządku dziennego.

Imieniem Sekcyi I dyr. Bud. miej. Wdowiszewski wnosi:

Rada m. uchwali!

1) Dodatkowo do uchwały z dnia 20 czerwca 1901, dotyczącej kosztów **nowego pomiaru miasta Krakowa**, Rada miasta zgadza się dopłacić c. k. Rządowi do sumy, w tej uchwale wymienionej, jeszcze kwotę 400 koron w gotówce na pokrycie zwiększonych kosztów litografii map gmin podmiejskich.

2) Do podpisania deklaracyi, przez c. k. Rząd wymaganej, upoważnia Rada miasta obok Prezydenta miasta r. m. Jana Rottera i dra Walentego Staniszewskiego.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 15.006). —

Imieniem Sekcyi I. i II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada m. uchwali!

Rada przyznaje **kredyt dodatkowy** w kwocie 346 koron 24 hal. dla działu I. poz. 5 budżetu r. 1901 **na pokrycie zwiększonych wydatków urządzenia lokalu dla archiwum aktów senackich** w r. 1899 w domu L. 10 ul. św. Krzyża.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 86.821/901). —

Imieniem Sekcyi I. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada m. uchwali!

1) W myśl uchwał Rady m. z dnia 2 września 1885 i z dnia 28 czerwca 1886 **zawrzeć ze Zgromadzeniom OO. Karmelitów bosych w Czerny**, zamiast kontraktu zamiany, **kontrakt kupna-sprzedaży celem nabycia na rzecz Gmiuy miasta Krakowa gruntów tegoż Zgromadzenia w ilości 958□°, stanowiących dziś parcele 940/3 i 956/4 w Prądniku czerwouym, na rozszerzenie cmentarza miej. zajętych.**

2) Cenę kupna z przynależytościami około 1.740 kor. wypłaci Gmina po zatwierdzeniu kontraktu przez właściwe władze.

3) Koszta kontraktu, stempli, należytość przenośną, koszta zmian hipotecznych itp. poniesie Gmina miasta Krakowa.

4) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. Wandalina Beringera i Jana Kwiatkowskiego.

5) Potrzebną na pokrycie ceny kupna z pn. kwotę 1.740 kor. wstawić w budżet r. 1902 jako wydatek nadzwyczajny działu II.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 22.763/900). —

Imieniem Sekcyi II. i V. sekretarz Mgtu dr. Zaczek wnosi:

Rada m. uchwali!

Przyznaje się **kredyt dodatkowy** w kwocie 1.609 kor. dla działu V. poz. 5 budżetu na r. 1901 (35% **na utrzymanie policyi**).

R m. dr. Rosenblatt wspomina, że stosunki bezpieczeństwa publicznego w Krakowie pozostawiają wiele do życzenia i straż policyjna powinna być jak najrychlej powiększona; zapytuje, czy zamierzona jest reforma i powiększenie straży policyjnej.

R. m. Kwiatkowski zapytuje, czy w należytość, którą Gmina opłaca Rządowi, wliczony jest także dodatek 35% na utrzymanie żołnierzy policyjnych, stacyonowanych w Podgórzu.

Sprawozdawca podaje przebieg rokowań z Rządem o powiększenie straży policyjnej, tudzież zwrotu kwoty 35.000 koron, przypadającej za żołnierzy pomieszczonych w Podgórzu, a przez Gminę miasta Krakowa wypłaconej; od rozstrzygnięcia tej ostatniej sprawy, która znajduje się w Trybunale administracyjnym, zależy podjęcie dalszych kroków co do powiększenia liczby żołnierzy policyjnych.

Wniosek Sekcyi II. i V. przyjęto. (L. 98.749/901).—

Imieniem Sekcyi V. i II. naczelnik VI. Wydziału Mgtu Banaś wnosi:

Rada m. uchwali!

Stowarzyszeniu rękodzielników „Gwiazda“ w Krakowie udziela się **jednorazowy zasiłek w kwocie 200 koron** i w tym celu przyznaje się dla działu XIV. poz. 6 tegorocznego budżetu kredyt dodatkowy w odpowiedniej wysokości.

R. m. ks. dr. Bukowski czyni poprawkę, aby zasiłek podnieść do kwoty 300 koron.

Wniosek Sekcyi V. i II. przyjęto, poprawka r. m. ks. dra Bukowskiego upadła. (L. 86.091/901). —

Imieniem Komisyi inwestycyjnej I. wiceprezydent dr. Leo wnosi:

Rada m. uchwali!

1) **Nabyć realność lk. 405 Dz. I. w Krakowie (lwh. 390) l. or. 21 przy ul. Szpitalnej położoną, własność kościoła N. P. Maryi stanowiącą, za kwotę ryczałtową 82.000 koron.**

2) Cenę kupna oraz wszelkie z zawarciem kontraktu kupna wynikające koszta, jakoto: należytość od przeniesienia własności, stemple i t. p. pokryć należy z funduszu inwestycyjnego (pożyczki 1,000.000 koron, zaciągniętej w funduszu propinacyjnym).

3) Do ułożenia bliższych warunków tego kontraktu oraz do podpisania umowy upoważnia się Prezydenta miasta oraz r. m. Wandalina i Jana Kwiatkowskiego.

R. m. dr. Kohn zaznacza, że sprawą tą zajmowała się od dwóch lat komisya, wybrana przez Sekcyę I., a jej referent r. m. dr. Staniszewski całą sprawę przygotował. Komisya ta rozwiązała się, gdy Komisya inwestycyjna bez porozumienia się z Sekcyą I. wybrała dla tej sprawy inną komisyę. Mowca popiera wniosek Komisyi inwestycyjnej, wnosi tylko poprawkę, aby w miejsce r. m. Kwiatkowskiego do czynności oznaczonych w ustępie 3 wniosku upoważnić r. m. dra Staniszewskiego, jako obeznanego ze stanem sprawy.

R. m. ks. dr. Spis zapytuje, czy w sprawie sprzedaży wymienionej realności odnoszono się do Kapituły.

R. m. dr. Staniszewski stwierdza, że cena kupna nie jest wygórowana, a gdy sprawę tę popiera Ordynaryat książęco-biskupi, to kontrakt sprzedaży podlegać będzie zatwierdzeniu tylko Namiestnictwa i Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Sprawozdawca zgadza się na poprawkę, wniesioną przez r. m. dra Kohna.

Wniosek Komisyi inwestycyjnej z poprawką r. m. dra Kohna przyjęto. (L. 19.434) —

Przystąpiono do obrad nad **regulaminem wyborczym Rady miejskiej.**

Sprawozdawca r. m. dr. Kasparek wskutek odesłania brzmienia § 1 do Sekcyi III., imieniem Sekcyi III. wnosi: Uchwala się osnowę napisu, tudzież osnowę § 1 regulaminu wyborczego Rady miasta, jak następuje:

„I. Czynności przygotowawcze“.

„**§ 1.** Prezydent miasta będzie dokonywał czynności przygotowawczych wyborczych“.

Wniosek ten przyjęto bez rozpraw.

Ponieważ **§§ 2, 3, 4, 5** uchwalono już na poprzedniem posiedzeniu, przeto przystąpiono do dyskusyi nad następnymi paragrafami.

§§ 6, 7, 8, 9 przyjęto bez rozpraw.

Przy **§ 10** zabiera głos r. m. dr. Seinfeld.

Przewodniczący zamyka z powodu braku kompletu posiedzenie o godzinie 7 wieczorem. —

Posiedzenie zwyczajne (177 w kad. XI.) **z dnia 6 marca 1902.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **38.** Radcy miejscy: Chmurski, dr. Doboszyński, dr. Górski, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, Nowacki, Slęk, Stryjeński, Tilles, hr. Wodzicki **(11)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) **Prośbę dyetaryuszy Magistratu o udzielenie im zapomogi drożyźnianej.**

R. m. dr. Bujwid prosi, aby właściwa Sekcya jak najprędzej przedstawiła wnioski w tej sprawie.

Prośbę dyetaryuszy odesłano do Sekcyi III. (L. 145/pr.). —

2) Prośbę dra Juliana Gertlera i wspólników o wydanie poświadczenia, iż w razie rozwiązania powstać mającego towarzystwa: „**Związek pomocy narodowej**“ i nie rozporządzenia majątkiem przez ostatnie walne zgromadzenie — Gmina miasta Krakowa majątek tego towarzystwa tak ruchomy jak i nieruchomy na własność przyjmie i użyje na cele, oznaczone w statucie.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 19.892). —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że zaproszeni do **miejskiej Komisyi dla budowy kanałów wodnych** pp. poseł **dr. Arnold Rapaport i** emerytowany starszy radca budownictwa **Jan Matula** przyjęli zaproszenie na członków tejże Komisyi. —

R. m dr. Rosenblatt nadmienia, że **z powodu wścieklizny** w Krakowie wydał Magistrat rozporządzenie, aby **psy były zaopatrzone w kagańce.** Rozporządzenie

to nie jest wykonywane i wiele psów włóczy się po mieście bez kagańców. Mowca zapytuje, czy Przewodniczący nie zechciałby zarządzić, aby przepisy Magistratu w tej mierze ściśle były wykonywane.

Przewodniczący odpowiada, że oprawca miejski jeździ obecnie przed południem i po południu i zbiera wałęsające się bez kagańców psy; nadto zapewnia Przewodniczący, że wyda dalsze obostrzające zarządzenia.

Imieniem Sekcyi I. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Zawrzeć z Salomeą Molknerową, obecną właścicielką realności l. spisu 304 dr. IV. lwh. 835, za przystąpieniem do kontraktu Petroneli z Krawczyków Mikułowej, byłej właścicielki powyższej realności, kontrakt kupna-sprzedaży, mocą którego **Gmina miasta Krakowa sprzeda Salomei Molknerowej z realności gminnej lwh. 164 gmina kat. Czarna wieś, z parceli 2075 skrawek gruntu miejskiego w ilości 21□⁰ w cenie po 70 koron za jeden kwadratowy sążeń czyli za ryczałtową sumę 1.470 koron,** która już w Kasie miejskiej zapłaconą została. Grunt ten w ilości 21□⁰ sprzedaje Gmina miasta Krakowa celem przydzielenia go jako parceli 2075/3 bez stworzenia nowego ciała hipotecznego do realności Salomei Molknerowej lk. 304 Dz. IV. lwh. 835 dla uregulowania tejże.

Wszelkie koszta, połączone ze spisaniem tej umowy, a to koszta notaryusza, koszta intabulacyi, wszelkie stemple i należytości od przeniesienia, ponosi wyłącznie kupująca Salomea Molknerowa.

2) Do podpisania kontraktu upoważnia Rada obok Prezydenta miasta r. m. dra Stanisława Domańskiego i Jana Kwiatkowskiego.

R. m. dr. Paszkowski zapytuje, czy poprzednia właścicielka zgodziła się na ten kontrakt.

Sprawozdawca wyjaśnia, że Mikułowa do tej umowy przystąpiła.

Wniosek Sekcyi I. przyjęto. (L. 11.746). —

Przystąpiono do dalszej dyskusyi nad projektem regulaminu wyborczego Rady miasta Krakowa.

Sprawozdawca r. m. dr. Kasparek.

Pierwsze 9 paragrafów uchwalono już na poprzednich posiedzeniach.

Przystąpiono do obrad nad **§ 10.**

R. m. dr. Seinfeld do § 10 wnosi następujący dodatek: „Podstawą prawa wyborczego jest stopa podatkowa bez uwzględnienia opustów“.

Wnioskodawca uzasadnia proponowany przez siebie dodatek okolicznością, że przyjęcie za podstawę prawa wyborczego kwoty płaconej a nie stopy podatkowej, uczyniłoby rozszerzenie prawa wyborczego iluzorycznem, a zamiarem Rady miejskiej przy układaniu projektu nowego statutu było prawo wyborcze obywateli rozszerzyć. Gdyby przyjęto proponowany dodatek, 158 obywateli zyskałoby prawo wyborcze.

R. m. dr. Rosenblatt godzi się zasadniczo na wniosek r. m. dra Seinfelda, zaznacza jednak, że Rada nie ma prawa uchwalać przepisów, odnoszących się do układania listy wyborczej, gdyż nie przysługuje jej prawo autentycznej interpretacyi statutu gminnego, który jest ustawą krajową. Regulaminem wyborczym można normować przepisy, odnoszące się tylko do postępowania przy akcie wyborczym, zmiany zaś w listach mogą nastąpić jedynie w drodze reklamacyi. Mowca w dalszym ciągu zauważa, że Prezydent miasta wyłożył już listy wyborcze i wyznaczył termin reklamacyjny, nie czekając na uchwalenie przez Radę miasta regulaminu wyborczego, uznał przez ten krok zasadę wyżej wypowiedzianą; gdyby więc Rada dzisiaj powzięła uchwałę, sprzeczną z tem zapatrywaniem, to Prezydent, uważając ze swego stanowiska taką uchwałę za sprzeczną ze statutem gminnym, zawiesiłby ją i odwołał się do Namiestnictwa.

R. m. dr. Seinfeld zauważa, że regulaminy wyborcze innych miast zawierają wyjaśnienia przepisów, odnoszących się do układania list wyborczych. W myśl zasady, wypowiedzianej przez poprzedniego mowcę, należałoby dla konsekwencyi skreślić w regulaminie wsyystkie paragrafy, nie odnoszące się do aktu wyborczego.

R. m. dr. Styczeń zauważa, że Rada miejska nie może zmienić statutu, a regulamin może obejmować przepisy, nie naruszające postanowień statutowych.

R. m. dr. Staniszewski twierdzi, że wedle brzmienia § 19 lit. *o)* statutu, zasadą prawa wyborczego jest kwota podatkowa a nie stopa podatkowa; postanowienia tego obecnie zmieniać nie można. Mowca przyznaje, że przy układaniu projektu statutu Rada pragnęła, aby podstawą prawa wyborczego była stopa podatkowa, takie też postanowienie obejmował tekst, uchwalony przez Radę i przez pierwsze posiedzenie sejmowe. Zmiana nastąpiła w Wydziale krajowym lub też w komisyi gminnej w czasie, gdy statut ponownie przedłożono Sejmowi z powodu wprowadzenia poprawek, wskazanych przez Ministerstwo.

R. m. Bartoszewicz zwraca uwagę na niejasność stylizacyi odnośnego postanowienia statutu.

R. m. dr. Paszkowski wyjaśnia, ze władze skarbowe najpierw wyznaczają stopę powszechnego podatku zarobkowego, a potem dopiero kwotę uiścić się mającą.

R. m. dr. Rosenbatt popiera swoje zapatrywanie.

Na wniosek r. m. dra Stycznia uchwalono dyskusyę zamknąć.

Sprawozdawca r. m. dr. Kasparek sprzeciwia się wnioskowi r. m. dra Seinfelda, twierdząc. że Radzie miejskiej nie przysługuje prawo autentycznej interpretacyi statutu.

§ 10 przyjęto. Dodatek r. m. dra Seinfelda upadł.

Przy **§ 11** r. m. dr. Seinfeld wnosi, aby w myśl poprzednio przyjętej zasady zostawić tylko przepisy, dosłownie wyjęte ze statutu, zaczynające się od słów: „Policzenie podatków itd.“ tudzież „W razie, gdyby okazało się itd.“

R. m. dr. Kasparek wyjaśnia, że ustępy te regulują przypadki, statutem nie objęte, nie mogą więc sprzeciwiać się jego postanowieniom.

§ 11 przyjęto. Wniosek r. m. dra Seinfelda upadł.

§§ 12, 13, 14, 15 przyjęto.

§ 16. R. m. dr. Seinfeld wnosi poprawkę, aby zamiast § 35 statutu powołać § 36.

§ 16 przyjęto z poprawką r. m. dra Seinfelda.

§ 17. R. m. dr. Seinfeld wnosi, aby doręczanie kart odbywało się tylko przez pocztę listami rekomendowanymi. W tym celu w § 17 należy opuścić wyrazy: „przez przysięgłych woźnych lub pachołków Magistratu za recepisem, albo“ — „również“, tudzież w następnem zdaniu sława: „lub za pośrednictwem zwierzchności gminnej“.

R. m. dr. Kasparek broni wniosku Sekcyi III.

R. m. dr. Bujwid i dr. Wechsler popierają wniosek r. m. dra Seinfelda.

Na wniosek r. m. dra Popiela uchwalono dyskusyę zamknąć.

R. m. dr. Staniszewski jest zdania, że nie należy ograniczać Prezydenta miasta w sposobie doręczania kart.

Sprawozdawca sprzeciwia się proponowanej poprawce ze względów zasadniczych.

§ 17 z poprawką r. m. dra Seinfelda przyjęto.

§§ 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 i 32 przyjęto bez rozpraw.

§ 33. R. m. dr. Seinfeld podnosi, że należałoby zamiast „z uderzeniem godziny 5" postanowić „kilka minut po 5". (Wniosku na piśmie Przewodniczący nie otrzymuje).

R. m. Rotter wnosi poprawkę, aby zamiast słów: „w sali wyborczej" wstawić słowa „w lokalu wyborczym".

I. wiceprezydent dr. Leo zauważa, że „lokal wyborczy" nie jest wyrażeniem ścisłem i nasuwa wątpliwość, co przezeń rozumieć należy.

Sprawozdawca sprzeciwia się poprawce r. m. dra Seinfelda, zgadza się zaś na poprawkę r. m. Rottera wobec tego, że już raz w tym paragrafie użyto wyrażenia „lokal wyborczy".

I. wiceprezydent dr. Leo przychyla się do wniosku r. m. Rottera.

R. m. dr. Seinfeld zauważywszy, że wedle zdania niektórych osób skrutynium jest tajne, oświadcza, że sprawa musi być uregulowana i wnosi: Na końcu § 33 dodać ustęp: „Skrutynium jest jawne, liczbę obecnych oznaczy przewodniczący".

R. m. dr. Popiel oświadcza się przeciw jawności skrutynium ze względów praktycznych, gdyż obecność publiczności w czasie skrutynium przeszkadza pracy komisyi wyborczej przy liczeniu głosów.

Na wniosek r. m. dra Horowitza uchwalono dyskusyę zamknąć.

R. m. dr. Ponikło zauważa, że można oznaczyć liczebnie maximum osób, mogących się znajdować na sali.

Poprawkę r. m. Rottera co do zmiany słów: w sali wyborczej" na „w lokalu wyborczym" przyjęto.

Sprawozdawca oświadcza się przeciw wnioskowi r. m. dra Seinfelda co do jawności skrutynium, zaznaczając, że obowiązujące przepisy dają zupełną gwarancyę bezstronności komisyi wyborczej przy obliczaniu głosów.

Po przemówieniach r. m. dra Seinfelda, dra Paszkowskiego i dra Kohna uchwalono dyskusyę zamknąć

Z zapisanych do głosu przemawiają:

R. m. dr. Styczeń przeciw jawności skrutynium.

R. m. ks. dr. Spis wnosi do § 33 następujący dodatek: „Przewodniczący komisyi wyborczej ma prawo wyznaczyć, ilu wyborców ma pozostać przy skrutynium".

R m. dr. Domański oświadcza się za tajnością skrutynium ze względów praktycznych.

R. m. dr. Staniszewski popiera wniosek r. m. ks. dra Spisa.

Sprawozdawca r. m. dr. Kasparek sądzi, że uczyni zadosyć obu wnioskom, t. j. r. m. dra Seinfelda i ks. dra Spisa, wnosząc następujący dodatek do § 33: „Wyborcy mogą być przy skrutynium obecni, ilość ich oznaczy przewodniczący komisyi wyborczej".

Radcy miejscy dr. Seinfeld i ks. dr. Spis wnioski swoje cofają.

§ 33 z poprawką r. m. Rottera jak wyżej i z dodatkiem r. m. dra Kasparka przyjęto.

§§ 34, 35, 36, 37, 38, 39 przyjęto*). —

Przystąpiono do **wyboru Komisyi reklamacyjnej** w myśl § 34 statutu dla stoł. król. m. Krakowa.

I. wiceprezydent dr. Leo wnosi: „Komisya reklamacyjna będzie składać się z 7 członków".

Wniosek ten przyjęto. (L. 103/pr.). —

Przewodniczący zaprasza do skrutynium r. m. dra Domańskiego i dra Rothweina. Głosujących 39, absolutna większość głosów 20.

Ponad absolutną większość otrzymali głosów r. m.: dr. Staniszewski 39, dr. Rosenblatt 39, Chyliński 38, Federowicz 38, dr. Styczeń 35, dr. Horowitz 27, dr Bujwid 26.

R. m. dr. Bujwid oświadcza, że wyboru przyjąć nie może z powodu braku czasu.

W obec powyższego oświadczenia przystąpiono do ponownego wyboru jednego członka Komisyi reklamacyjnej. Skrutynium jak wyżej. Oddano głosów 35, absolutna większość głosów 18.

R. m. Kwiatkowski otrzymał głosów 29.

Przewodniczący podaje do wiadomości, że w myśl nowego statutu wszyscy radcy miejscy z Rady ustępują. **Wybory będą przeprowadzone w pierwszej połowie maja b. r.**

Wskutek interpelacyi r. m. dra Seinfelda Przewodniczący oświadcza, że **terminu do wnoszenia reklamacyi** przedłużyć nie może ze względu na postanowienia statutu.—

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 8 minut 15 wieczorem. —

Posiedzenie nadzwyczajne (178 w kad. XI.) **z dnia 20 marca 1902 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **38**. Radcy miejscy: Bujański, dr. Doboszyński, dr. Górski, dr. Kohn, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, Rotter, Slęk, dr. hr. Tarnowski, Tilles, hr. Wodzicki **(12)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) **Podziękowanie Komitetu wrzesińskiego za udzielenie wsparcia w kwocie 1.000 kor. ofiarom zasądzonym we Wrześni.**

Przyjęto do wiadomości. —

2) **Podziękowanie I. Zjazdu przemysłowców za udzieloną subwencyę** na cele Zjazdu.

Przyjęto do wiadomości. —

3) **Podanie Józefa Kotarbińskiego, dyrektora teatru miejskiego:** 1) o zmniejszenie ceny oświetlenia elektrycznego; 2) o umorzenie części zaległości w Kasie miejskiej w stosunku do owego zmniejszenia ceny za światło, licząc

*) Regulamin wyborczy wydrukowano w Nrze 4 Dziennika rozporz. na str. 27 do 30 (powyżej).

od chwili objęcia przez niego teatru miejskiego; 3) o przyjęcie na rachunek miasta opłaty asekuracyjnej gmachu głównego tem bardziej, że asekuracya budynku pomocniczego, tj. hali maszyn opłacaną jest z funduszów miejskich; 4) o zmniejszenie ciężarów, jakie z tytułu kontraktu ponosi teatr miejski na rzecz gminy.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 123/pr.). —

4) **Prośbę Konstantego Jaworskiego**, prowizorycznego drogomistrza miejskiego, **o zamianowanie stałym urzędnikiem**, przyznanie dodatku osobistego i podwyższenie kwaterowego.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 14.631). —

5) Prośbę **Józefy Makowskiej**, wdowy po respicyencie straży akcyzowej, o udzielenie pensyi wdowiej lub jednorazowej zapomogi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 20.165). —

6) Prośbę **Maryi Świderskiej**, o wyznaczenie pensyi wdowiej lub jednorazowej zapomogi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 21.390). —

7) Prośbę **Karola Fiedlera**, inspektora miejskiej straży pożarnej, o przyznanie mu rangi i płacy VIII. klasy.

Odesłano do Sekcyi III. —

8) Prośbę **Jadwigi Knapowej**, wdowy po stróżu nocnym, o udzielenie pensyi wdowiej.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 18.095). —

9) Prośbę **Julii Dudkowej**, wdowy po kanalarzu miejskim, o przyznanie stałej miesięcznej pensyi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 17.296). —

10) **Prośbę prowizorycznych oficyałów egzekucyjnych miejskich** o powiększenie etatu z 10 na 15 i o stabilizacyę.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 16.671). —

11) Prośbę **Agnieszki Mitkowej** o udzielenie dodatku drożyźnianego.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 10.118). —

12) Prośbę **Anny Kalischerowej**, wdowy po sekwestratorze, o udzielenie zapomogi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 9.601). —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że wybrani do **miejskiej Komisyi dróg wodnych** pp. prof. Sikorski i Zygmunt Resch, szef domu spedycyjnego Goldlust i Sp. wybór przyjęli —

R. m. dr. Jordan stwierdza, że w ostatnich czasach odzywały się poważne głosy, **aby potrzeby Gminy zaspakajano wyrobami krajowymi**, a tylko w wyjątkowych wypadkach, gdy takich wyrobów niema, udawano się za granicę. Tymczasem zeszłego roku wypłacono z funduszów gminnych Ludwikowi Fritschowi z Wiednia za sprowadzone płótna, koce i dryle 3.455 koron. Materyały te sprowadzono z Wiednia, gdy przecież można je dostać w kraju w dobrym gatunku. Podobną gospodarkę uważa mowca za ciężki grzech, i nazywa ją fatalną i krótkowidzącą, wyrządzającą krzywdę miastu i krajowi, bo choćby nawet towar z Wiednia był tańszy, to należy popierać wyrób krajowy, bo idzie tu o danie zarobku naszym robotnikom. Wreszcie dodaje, że Ekonomat miejski nic nie miał do czynienia z temi zamówieniami.

Przewodniczący zapytuje, czy Rada życzy sobie otwarcia dyskusyi w tej sprawie?

Uchwalono otwarcie dyskusyi

R. m. Epstein zaznacza, że podobnych płócien, jakie sprowadzono z Wiednia, nie wyrabia się w kraju i dlatego przełożona miejskiego Domu kalek zaleciła sprowadzenie ich z Wiednia. Co do menażek, żądano tu za nie po 80 ct, w dodatku liche, natomiast w Wiedniu bez porównania lepsze kosztowały po 40 ct. Dlatego Sekcya musiała się kierować oszczędnością.

R. m. dr. Jordan wykazuje, że w Korczynie można dostać znakomite płótna i koce, dlatego tych wyrobów nie należy sprowadzać z zagranicy.

R. m. Epstein zaznacza, że nie on zajmował się zakupnem przedmiotów, o które chodzi. —

R. m. dr. Bujwid, uzasadniwszy nagłość sprawy, wnosi: „Rada miejska uchwala **udzielić** w czasie przedświątecznym **zapomogi dla dyetaryuszy Magistratu w kwocie 4.800 koron**".

Nagłość sprawy uchwalono.

Radcy miejscy Bartoszewicz, ks. dr. Bukowski, dr. Rothwein, ks. dr. Spis popierają wniosek r. m. dra Bujwida.

R. m. dr. Bujwid zaznacza, że zapomoga ta ma być rozdzielona jak zwykle co rok, tj. na rok 1902.

R. m. Paszkowski oświadcza się ze względów zasadniczych za odesłaniem tej sprawy do Sekcyi III.

Wniosek r. m. dra Bujwida przyjęto. (L. 145 pr.).—

Przewodniczący podaje do wiadomości, że wskutek powzięcia uchwały przez Radę na poprzedniem posiedzeniu w sprawie **doręczania kart wyborczych pocztą**, zapytał się tut. c. k. Urzędu pocztowego, czy doręczanie takich kart może odbywać się bez uiszczenia opłaty pocztowej. W urzędowej odpowiedzi wyjaśniono, że listy polecone, zawierające karty głosowania, wedle obowiązujących przepisów muszą być traktowane na równi z listami prywatnymi. Koszt, z tego powodu powstały, wyniósłby około 2 000 kor. Przewodniczący prosi o uchwalenie kwoty w tej wysokości jako kredytu dodatkowego w razie, gdyby Rada miasta pragnęła utrzymać **brzmienie § 17 regulaminu** wedle swej pierwotnej uchwały.

R. m. dr. Staniszewski oświadcza się za rozsyłaniem kart wyborczych częścią przez woźnych, częścią zaś przez pocztę.

R. m. dr. Bujwid sprzeciwia się temu, aby karty dla urzędników doręczać przez naczelników odnośnych władz.

R. m. dr. Cyfrowicz wnosi, aby § 17 regulaminu, obowiązującego przy wyborach członków Rady miasta Krakowa, uchwalić wedle wniosku Sekcyi III., a poprzednią uchwałę, wprowadzającą zmianę, reasumować.

R. m. dr. Seinfeld oświadcza, że na poprzedniem posiedzeniu podał wniosek doręczania kart pocztą, sądząc, że poczta roześle je za darmo; wobec wyjaśnień jednak, udzielonych przez Przewodniczącego, zgadza się na wniosek r. m. dra Cyfrowicza pod warunkiem, że w § 16 regulaminu dodanem będzie po słowach „do rąk własnych" — „z wykluczeniem pełnomocników".

R. m. dr. Kasparek popiera wniosek r. m. dra Cyfrowicza.

Przewodniczący oświadcza, że według jego zapatrywania pełnomocnik tak długo nie jest wyborcą, dopóki nie otrzyma karty wyborczej.

R. m. dr. Paszkowski broni zapatrywania, że kartę wyborczą można podjąć przez pełnomocnika, powołując się na przepisy prawa prywatnego.

R. m. dr. Seinfeld zaznacza, że w takim razie pełnomocnictwo powinno być legalizowane.

R. m. dr. Kasparek zauważa, że sposób doręczania kart powinien być pozostawiony władzy wykonawczej, która zarządzi w tym względzie, co będzie uważała za stosowne.

R. m. dr. Bujwid oświadcza, że zapatrywanie Przewodniczącego zupełnie go zadawalnia.

R. m. dr. Wechsler popiera zapatrywanie Przewodniczącego, że do prawa wyborczego, jako należącego do prawa publicznego, nie mogą być stosowane przepisy prawa cywilnego.

Na wniosek r. m. dra Cyfrowicza uchwalono dyskusyę zamknąć.

R. m. dr. Rosenblatt stwierdza, że Komisya reklamacyjna działa zupełnie bezstronnie, nie uwzględniając w równej liczbie z obu stronnictw nieuzasadnionych reklamacyj.

Wniosek r. m. dra Cyfrowicza przyjęto. —

I. wiceprezydent dr. Leo, uzasadniwszy nagłość sprawy, imieniem Komisyi kanałów wodnych wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Na koszta przygotowania materyału dla sprawy budowy kanałów wodnych i obrony interesów miasta przyznaje się kredyt na razie w kwocie 5.000 koron do dyspozycyi Prezydenta miasta.**

2) Wydatek ten uskutecznić należy sposobem zaliczki z funduszu obrotowego miejskiego, a pokrycie wskaże Sekcya skarbowa.

Po uchwaleniu nagłości wniosek przyjęto bez dyskusyi.

Na wniosek r. m. dra Ponikły uchwalono przejść do posiedzenia tajnego.

R. m. dr. Pareński, jako przewodniczący Sekcyi V., zastrzega sobie sposobność udzielenia na najbliższem posiedzeniu Rady wyjaśnień w sprawie, poruszonej przez r. m. dra Jordana.

O godzinie 6 minut 50 wieczorem Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne a zarządza tajne. —

Posiedzenie zwyczajne (179 w kad. XI.) **z dnia 3 kwietnia 1902 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **35**. Radcy miejscy: Bujański, dr. Bujwid, Chmurski, dr. Doboszyński, dr. Górski, dr. Kasparek, dr. Kohn, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, dr. Paszkowski, dr. Rosenblatt, Slęk, Tilles, hr. Wodzicki **(15)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) Prośbę p. **Teodora Kułakowskiego**, inspektora Ekonomatu miejskiego, o awans i dodatek służbowy.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 30.370. —

2) Prośbę pp. **Józefa Stempińskiego, Aleksandra Wójcika i Adama Flaszy**, brandmistrzów miejskiej straży pożarnej, o zmienienie ich tytułu „brandmistrz“ na „inspektor straży“ z przyznaniem im IX. rangi, o przyznanie połowy kwaterowego i kwadryenniów w miejsce dotychczasowych kwinkweniów.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 28.940). —

3) Prośbę p. **Kajetana Zembaczyńskiego**, pensyonowanego adjunkta miejskiego Wydziału obrach., o przyznanie pełnej emerytury.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 29.352). —

4) Prośbę **Katarzyny Zuzkowej**, wdowy po fornalu miejskim, o wyznaczenie jej daru z łaski.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 25.779). —

5) Prośbę **Salomei Bargielowej**, wdowy po stróżu nocnym, o przyznanie jej w drodze łaski pensyi wdowiej.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 28.523). —

R. m. dr. Pareński, jako przewodniczący Sekcyi V., udziela wyjaśnień w sprawie, poruszonej na poprzedniem posiedzeniu przez r. m. dra Jordana, a mianowicie co do **sprowadzenia w r. 1901 niektórych potrzeb dla miejskiego Domu kalek i nieuleczalnych**, jak: płócien, drelichów, koców i menażek **z Wiednia.** —

Na wniosek r. m. Rottera uchwalono przystąpić do obrad nad projektem statutu emerytalnego dla urzędników i sług gminy m. Krakowa*).

R. m. dr. Cyfrowicz, jako sprawozdawca Sekcyi III. i II., przedkłada **projekt statutu emerytalnego dla urzędników i sług gminy miasta Krakowa**, przypominając, że projekt statutu przedkłada na podstawie powziętej przez Radę miejską przed dwoma laty uchwały, polecającej przeprowadzenie reformy dotychczasowych postanowień wedle zasad nowej ustawy rządowej, tudzież w duchu więcej humanitarnym.

Uchwalono przejść odrazu do dysknsyi szczegółowej.

§§ 1, 2, 3, 4, 5 przyjęto bez dyskusyi.

Przy **§ 6** r. m. dr. Staniszewski oświadcza, że do § 32 wniesie poprawkę, aby opuścić słowa „pod względem wymiaru emerytur, pensyj wdowich i dodatków na wychowanie“ — i prosi, aby pod obrady wziąć najpierw § 32, albowiem, gdyby jego poprawka się nie utrzymała, to w takim razie podałby wniosek o zatrzymanie § 6 wedle brzmienia dawnego statutu emerytalnego, jako korzystniejszego dla urzędników, gdyż obejmującego także postanowienie o możności spensyonowania się urzędnika bez podania powodów, liczącego 50 lat życia po ukończeniu 20 lat służby.

R. m. dr. Seinfeld popiera wniosek uchwalenia najpierw zasady zawartej w § 32.

R. m. dr. Rothwein oświadcza się przeciw wnioskowi r. m. dra Staniszewskiego, a za zatrzymaniem § 6 wedle przedłożonego projektu.

I. wiceprezydent dr. Leo, popierając wniosek r. m. dra Staniszewskiego, oświadcza się za zmianą § 32, a za zatrzymaniem brzmienia § 6 wedle projektu.

Uchwalono przystąpić do obrad nad **§ 32.**

R. m. dr. Staniszewski wnosi poprawkę: W ustępie 1 opuścić słowa: „pod względem wymiaru emerytur, pensyj wdowich i dodatków na wychowanie“.

Sprawozdawca zgadza się na tę poprawkę.

§ 32 z poprawką r. m. dra Staniszewskiego przyjęto.

§ 6 przyjęto.

§ 7 przyjęto bez dyskusyi.

§ 8 przyjęto; wniosek Sekcyi III., tyczący się ustępu pod *c)* upadł.

§§ 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, przyjęto bez dyskusyi.

*) Drukowany projekt dołączony jest do oryginalnego protokołu i stanowi jego część integralną.

§ 20 przyjęto; wniosek Sekcyi III. proponujący odmienne brzmienie tego paragrafu, upadł.

§§ 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 przyjęto bez dyskusyi.

Przy **§ 30 art. 2)** wyjaśnia sprawozdawca, że w art. 2) ustęp *b)*, przez pomyłkę opuszczono słowa „po potrąceniu 600 koron.

R. m. dr. Staniszewski zauważa, że wedle dawniejszych postanowień taksy służbowe wynosiły tylko $^1/_{12}$ część różnicy między ostatnią a nowo przyznaną płacą, względnie pierwszej etatowej płacy; podniesienie taksy na $^1/_3$ część uważa za zbyt uciążliwe i finansowo zbyteczne; wnosi, aby zatrzymać brzmienie dawnego przepisu, z zatrzymaniem jedynie ustępu pod *d)*.

R. m. dr. Seinfeld zauważa, że wskutek uchwalenia § 32 — ustęp *d)* nie odnosiłby się do urzędników, pozostających obecnie w służbie.

Sprawozdawca wnosi, aby w ustępie *b)* i *c)* zamiast „$^1/_3$" wstawić „$^1/_6$".

I. wiceprezydent dr. Leo zwraca uwagę, że finansowe obliczenia, które brano za podstawę przy układaniu tego projektu polegały na mniemaniu, że opłaty 3%, wyszczególnione w ustępie *d)*, będą obowiązywać wszystkich urzędników i sługi od chwili wejścia nowego statutu w życie; wobec zaś zmiany § 32 strona finansowa ulegałaby gruntownej zmianie na niekorzyść gminy, dlatego mowca nie może się zgodzić z tem, aby 3% opłata miała obowiązywać dopiero nowo wstępujących do służby miejskiej.

R. m. dr Seinfeld godzi się na poprawki do art 2, jednak obstaje przy swoim zapatrywaniu, uważając je za konsekwencyę przyjętej zasady w § 32.

R. m. dr. Staniszewski wnosi, aby na końcu ustępu 1-go **§ 32** dodać słowa „z wyjątkiem postanowień, dotyczących opłat na fundusz emerytalny (§ 30).

Wniosek r. m. dra Staniszewskiego przyjęto.

Wobec tego r. m. dr. Staniszewski wniosek swój, dotyczący § 30 art. 2 cofa.

§ 30 przyjęto z poprawkami sprawozdawcy: w art. 2 w ustępie *b)* „$^1/_3$" zmienić na „$^1/_6$" i na końcu dodać słowa, „po potrąceniu 600 koron", — w ust. *c)* „$^1/_3$" zmienić na „$^1/_6$".

§ 31. R. m. dr. Ponikło oświadczywszy, że przy obradach Sekcyi II. zastrzegł sobie co do tego paragrafu *votum separatum*, wniósł poprawkę, aby w ustępie 2-gim po słowach „ad minimum w §§ 13 i 14 oznaczonych" dodać „dopełnia się do wysokości tegoż minimum, tj. 800 koron wdowom po urzędnikach a 400 koron wdowom po sługach".

R. m. Rotter popiera wniosek r. m. dra Ponikły.

R. m. dr. Seinfeld oświadcza się za przyjęciem pierwotnego brzmienia projektu sprawozdawcy.

R. m. dr. Rothwein zauważa, że nie byłoby sprawiedliwem jednej osobie podnosić o kilkaset koron, a innej tylko o kilkanaście. Zarazem oświadcza się za podwyższeniem płac emerytom, których jest tylko trzech, pobierających mniej niż 800 koron; aby i tym byt polepszyć, wnosi: Na końcu ustępu 2-go dodać wyrazy: „W tym stosunku, co wdowom, podwyższa się również emeryturę tym emerytom, których emerytura wynosi mniej aniżeli 800 koron".

I. wiceprezydent dr. Leo oświadcza się za podniesieniem procentowem.

§ 31 z dodatkiem r. m. dra Ponikły i dra Rothweina przyjęto.

Poddano pod obrady wniosek Sekcyi III. przy **§ 32**, zawierający postanowienie o deklaracyi.

R. m. dr. Wechsler oświadcza się za utrzymaniem tego postanowienia.

R. m. dr Staniszewski uważa utrzymanie wniosku Sekcyi III. o deklaracyi za niekorzystne dla urzędników i zbyteczne wobec § 32.

Sprawozdawca wniosek Sekcyi III. cofa.

§ 33 przyjęto bez dyskusyi.

§ 34 przyjęto. Wniosek Sekcyi III. dodania jeszcze jednego ustępu upadł.

§ 35 przyjęto bez dyskusyi*).

Po wyczerpaniu przedmiotu dyskusyę nad projektem statutu emerytalnego zakończono.

Przewodniczący zamyka o godzinie 8 wieczorem posiedzenie. —

Posiedzenie nadzwyczajne (180 w kad. XI.) **z dnia 8 kwietnia 1902 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **31.** Radcy miejscy: Chmurski, dr. Doboszyński, Epstein, dr. Górski, dr. Kasparek, dr. Kohn, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, dr. Rosenblatt, Rotter, Slęk, Stryjeński, Tilles, hr. Wodzicki **(15)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m. Biborski, Bujański, Fritsch, dr. hr. Tarnowski **(4)**.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Z porządku dziennego imieniem Sekcyi II. r. m. dr. Ponikło wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Sprawozdanie o zamknięciu rachunkowem funduszu miejskiego za r. 1900** przyjmuje się do wiadomości.

2) Odpowiedzialnym urzędnikom rachunkowym i kasowym udziela się absolutoryum z administracyi tego funduszu.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 35.516). —

Przystąpiono do obrad nad budżetem miejskim na r. 1902.

Jeneralny sprawozdawca r. m. dr. Ponikło, przedkładając preliminarz budżetu miejskiego na rok 1902, w dłuższem przemówieniu udziela następujących wyjaśnień:

Budżet wynosi w wydatkach 2,611.158 kor. w dochodach 2,460.450 kor., niedobór wynosi 150.708 kor. Magistrat przedłożył Komisyi budżetowej preliminarz z deficytem, wynoszącym 347.745 kor., Komisya budżetowa obniżyła ten deficyt do kwoty 150.708 kor., głównie z powodu wyższego preliminowania niektórych dochodów miejskich w sposób ostrożny. Sprawozdawca omawia szczegółowo działy dochodów, w których podwyższenie nastąpiło. W wydatkach ograniczono się natomiast do możebnych granic. Mowca zaznacza i wykazuje cyframi, że dodatek gminny czynszowy w Krakowie jest

*) Statut emerytalny w nowo-uchwalonej osnowie zamieszczony powyżej na str. 30 do 35.

niższy, aniżeli w zbliżonych do Krakowa pod względem liczby ludności miastach, jak w Bernie, Lincu i Gracu, natomiast Lwów ma wyższe gminne dodatki spożywcze. Biorąc stosunkowo, ogólne opodatkowanie gminne we Lwowie jest także wyższe, aniżeli w Krakowie. Mając mniejsze dochody, nie można tyle robić dla rozwoju miasta, jak to robią wyżej opodatkowane gminy. Komisya budżetowa nie uważała za rzecz odpowiednią przedstawić Radzie miejskiej wniosku o podwyższenie dodatków gminnych, a to z powodu zastoju ekonomicznego, a także z powodu, że na mieszkańców spadł nowy dodatek 4% wodociągowy. Deficyt będzie zaspokojony zapasami kasowymi z roku zeszłego, wynoszącymi 152.000 kor. Ustępująca Rada oszczędzała do możliwych granic i tę samą zasadę zaleciła Magistratowi. W końcu przypomina sprawozdawca, że Rada miejska poczyniła kroki o przeniesienie Krakowa do II. klasy podatku domowo-czynszowego i o zniesienie akcyzy. Co do utworzenia „wielkiego Krakowa", poczyniono potrzebne studya przygotowawcze. W toku też jest elaborat co do uwolnienia od podatków domów, mających być przebudowanymi ze względów komunikacyjnych lub sanitarnych.

Przemówienie sprawozdawcy przyjęła Rada oklaskami.

Przystąpiono do dyskusyi ogólnej.

R. m. ks. dr. Bukowski uznaje potrzebę **zaprowadzenia myta na wozy, jadące z kolei do miasta**, tudzież poczynienia kroków **o powiększenie subwencyi Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń dla miejskiej straży pożarnej.**

R. m. dr. Seinfeld sądzi, że jeżeli Rada nie spełniła wielu zadań na niej ciążących, to winien temu był nieodpowiedni skład Rady, opierający się na systemie kuryalnym. Nowa Rada powinna się zająć przedewszystkiem zmianą statutu gminnego w kierunku zniesienia systemu kuryalnego przy wyborach. Obecnie należałoby przystąpić do **budowy Akademii handlowej, gmachu Muzeum techniczno-przemysłowego** i do **przebudowy Magistratu**, zwłaszcza że Gmina posiada fundusze na te roboty. Te sprawy powinna załatwić pełniąca jeszcze swe obowiązki Rada miejska, gdyż obecni jej członkowie są lepiej obznajomieni z tokiem wymienionych spraw. Mowca zwraca się do Przewodniczącego z prośbą, aby wymienione sprawy przyspieszył i wprowadził na Radę jeszcze w bieżącym miesiącu. Na podstawie wyjaśnień, udzielonych przez sprawozdawcę, mowca uważa finansowe położenie Gminy za wcale dobre i nadmienia, że wykazany niedobór jest właściwie sztuczny. W końcu mowca podaje wniosek wyrażenia **uznania sprawozdawcy r. m. drowi Ponikle** za jego sumienną i wyczerpującą pracę.

R. m. dr. Bujwid wykazuje **potrzebę budowy szpitala dla chorób zakaźnych i domu izolacyjnego**, w dziedzinie oświaty zaś uważa za konieczne wydatniejsze poparcie przez Gminę czytelni bezpłatnych i **uniwersytetu ludowego.**

Sprawozdawca udziela wyjaśnień na poruszone przez mowców sprawy, zaznaczając, że cała Rada dąży do poprawy stosunków sanitarnych, a ustępująca Rada z hojnością, przechodzącą nieraz możność finansową Gminy, nie szczędziła ofiar na cele oświaty.

Wniosek r. m. dra Seinfelda przyjęto. —

Na tem zakończono dyskusyę ogólną i **przystąpiono do obrad szczegółowych nad projektem budżetu.**

Dział I. „Zarząd główny". Sprawozdawca r. m. dr. Staniszewski.

Wydatki	608.856	koron
Dochody	40.617	„
Niedobór	568.239	koron

Sprawozdawca zaznacza, że do preliminarza wstawiona już jest **płaca dla I. wiceprezydenta miasta** w kwocie 5.334 kor., którąto płacę pobierać będzie I. wiceprezydent, wybrany przez nową Radę miasta.

Sprawozdawca wnosi, aby dotychczas pobierany **dodatek osobisty** przez młodszych **oficyałów egzekucyjnych** uznać zasadniczo za dodatek funkcyjny, przywiązany do posady i aby wydatek na ten cel podnieść z kwoty 480 kor. na 1 200 kor. i przestawić do odpowiedniej rubryki.

R. m. dr. Cyfrowicz popiera wniosek r. m. dra Staniszewskiego.

R. m. Bartoszewicz uznaje potrzebę przekształcenia **Dziennika rozporządzeń dla m. Krakowa**, uważając obecny sposób jego redagowania za wadliwy i niepraktyczny.

R. m. dr. Wechsler zauważa, że sposób wydawania Dziennika jest określony uchwałami Rady miejskiej, sprawę tę należałoby więc przekazać Sekcyi III.

R. m. Kwiatkowski popiera zapatrywanie r. m. Bartoszewicza.

R. m. dr. Staniszewski zauważa, że Dziennik rozporządzeń musi Gmina wydawać, gdyż jest on ustawowym środkiem publikacyi ustaw i rozporządzeń miejskich.

Przewodniczący zwraca uwagę na fakt, że w Dzienniku drukuje się nieraz ważne dla Gminy dokumenty, które mogą zaginąć — zresztą w sprawie zmiany sposobu redakcyi muszą się pierwej porozumieć ze sobą Sekcye.

Dział I. z wnioskiem r. m. dra Staniszewskiego przyjęto. —

Dział II. „Zarząd majątku miejskiego". Sprawozdawca r. m. dr. Staniszewski.

Wydatki	113.836	koron
Dochody	460.098	„
Nadwyżka	346.262	koron

Przyjęto bez rozpraw. —

Dział III. „Opodatkowanie i opłaty gminne". Sprawozdawca r. m. Federowicz.

Wydatki	600	koron
Dochody	1,476.486	„
Nadwyżka	1,475.886	koron

Dział III. z trzema rezolucyami Komisyi budżetowej *) przyjęto bez rozpraw. —

Dział IV. „Zarząd długu miejskiego". Sprawozdawca r. m. Federowicz.

Wydatki	415.807	koron
Dochody	17.949	„
Niedobór	397.858	koron

Przyjęto bez rozpraw. —

Dział V. „Bezpieczeństwo publiczne". Sprawozdawca r. m. Kwiatkowski.

*) Rezolucye, uchwalone przy obradach nad budżetem, zamieszczono powyżej na str. 67.

*

Wydatki . . . . 281.860 koron
Dochody . . . . 7.215 „

Niedobór . . . 274.645 koron

R. m. Schmelkes uznaje konieczną potrzebę wydania zarządzeń przeciwko tak częstym wypadkom, spowodowanym **zbyt szybką jazdą wozów kolei elektrycznej.**

Przewodniczący wyjaśnia, że Ministerstwo nie zatwierdziło jeszcze regulaminu ruchu.

R. m. Bartoszewicz zauważa, że należałoby wydać bezzwłocznie pewne zarządzenia, gdyż dotychczas było już 11 śmiertelnych wypadków przejechania.

Dział V. z dwiema rezolucyami Komisyi budżetowej przyjęto. —

Dział VII. „Upiększenie miasta". Sprawozdawca r. m. Kwiatkowski.

Wydatki . . . . 45.867 koron
Dochody . . . . 4.111 „

Niedobór . . . 41.756 koron

Przyjęto bez rozpraw. —

Dział VI. „Budowy i roboty publiczne". Sprawozdawca r. m. Beringer.

Wydatki . . . . 122.627 koron
Dochody . . . . 70.400 „

Niedobór . . . 52.227 koron

R. m. ks. dr. Bukowski wykazuje konieczność **uporządkowania placu około kościółka na Smoleńsku** oraz **naprawy dachu na probostwie św. Krzyża.**

R. m. Bartoszewicz wykazuje zły stan bruków, poddaje myśl wprowadzenia **chodników betonowych**, które z bardzo pomyślnym skutkiem wprowadzono w Warszawie.

R. m. dr. Ponikło w sprawie zaprowadzenia **myta na kolei** wyjaśnia, że kwestyą tą zajmowała się Sekcya I. i III.; dochód przyniósłby rocznie 36.000 do 40.000 koron.

Sprawozdawca r. m. Beringer wyjaśnia, że uporządkowanie ulicy Smoleńsk wciągnięto do programu inwestycyjnego, sprawa zaś pokrycia dachu probostwa św. Krzyża pozostaje w związku z odstąpieniem Gminie gruntu przez to probostwo.

Przewodniczący co do bruków zauważa, że beton tam się tylko opłaca, gdzie zachodzi brak kamienia.

Dział VI. przyjęto. —

Z powodu braku kompletu zamyka Przewodniczący posiedzenie o godzinie 8 wieczorem. —

Posiedzenie nadzwyczajne (181 w kad. XI) **z dnia 10 kwietnia 1902.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **29**. Radcy miejscy: dr. Doboszyński, dr. Górski, dr. Jordan, dr. Kasparek, dr. Kohn, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, dr Rosenblatt, Rotter, Slęk, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski, Tilles, hr. Wodzicki **(15)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m.: dr. Bandrowski, dr. Bujwid, Epstein, Fritsch, dr. Propper, dr. Styczeń **(6)**.

Początek posiedzenia o godz. 6 minut 15 wieczorem

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) **Pismo członków Komitetu Muzeum narodowego** w sprawie zmiany statutu muzealnego.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 29982). —

2) Podanie p. Teodora Kalitowskiego, opiekuna małoletnich dzieci po ś. p. dr. Michale Schmidzie, II. wiceprezydencie miasta, z prośbą o przedłużenie w drodze łaski pensyi sierocińskiej dla **Antoniny i Maryi Schmidt.**

Odesłano do Sekcyi III. (L. 30971). —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że **wybory nowej Rady miejskiej** odbędą się w następujących dniach:

W kole III. *a)* wielki przemysł i handel **dnia 5 maja;**
„ „ III. *b)* rękodzielnicy **dnia 7 maja;**
„ „ III. *c)* mały przemysł i handel **dnia 12 maja;**
„ „ II. *a)* wielka własność **dnia 14 maja;**
„ „ II. *b)* mała własność **dnia 20 maja;**
„ „ I. inteligencya **dnia 22 maja.**

Koło III. *a)* wybiera 10 radców i liczy 108 wyborców, dlatego utworzoną tu będzie jedna sekcya wyborcza.

Koło III. *b)* wybiera 4 radców i liczy 364 wyborców; utworzoną będzie jedna sekcya wyborcza.

Koło III. *c)* wybiera 10 radców i liczy 1136 wyborców; utworzone będą trzy sekcye, obejmujące po 400 wyborców.

Koło II. *a)* wybiera 12 radców i liczy 209 wyborców; utrworzoną będzie jedna sekcya wyborcza.

Koło II. *b)* wybiera 12 radców i liczy 1111 wyborców; utworzone będą cztery sekcye, obejmujące po 300 wyborców.

Koło I. wybiera 24 radców i liczy 3408 wyborców; utworzonych będzie 10 sekcyi, obejmujących po 340 wyborców.

Przewodniczący odczytuje następujący **projekt składu komisyj wyborczych:**

Koło III. Oddział I. (wielki przemysł): Epstein, Jawornicki, Schwarz.

Koło III. Oddział II. (rękodzielnicy): Biborski, Chmurski, dr. Horowitz.

Koło III. Oddział III. (mały przemysł). Sekcya 1: dr. Bandrowski, Federowicz, Schmelkes; Sekcya 2: Fritsch, Nowacki, dr. Rosenblatt; Sekcya 3: Beringer, Stryjeński, dr. Wechsler.

Koło II. Oddział I. (wielka własność): dr. Doboszyński, dr. Kohn, dr. hr. Tarnowski.

Koło II. Oddział II. (mała własność). Sekcya 1: Bartoszewicz, dr. Rothwein, ks. dr. Bukowski; Sekcya 2: Bujwid, dr. Jordan, Landau; Sekcya 3: Birnbaum, dr Cyfrowicz, dr. Domański; Sekcya 4: Kwiatkowski, Mendelsburg, dr. Pareński.

Koło I. (inteligencya). Sekcya 1: Chyliński, dr. Lustgarten, dr. Styczeń; Sekcya 2: dr Paszkowski, dr. Ponikło, dr. Staniszewski; Sekcya 3: dr. Popiel, dr. Rothwein, ks dr. Spis; Sekcya 4: dr. Górski, dr. Lgocki, dr. Propper; Sekcya 5: dr. Leo, Łapiński, dr. Seinfeld; Sekcya 6: Federowicz, dr. Wechsler, hr. Wodzicki. Sekcya 7: dr. Domański, Epstein, dr. Kasparek; Sekcya 8: dr. Kohn, Rotter, Schwarz; Sekcya 9: dr. Bandrowski, Chmurski, dr. Horowitz; Sekcya 10: Beringer, Jawornicki, Biborski.

Przystąpiono do dalszej **dyskusyi szczegółowej nad projektem budżetu miejskiego na rok 1902.**

Dział VIII. „Zarząd targowy". Sprawozdawca r. m. Schwarz.

Wydatki	. . . .	8.629 koron
Dochody	. . . .	32.972 „
Nadwyżka	. . .	24.343 koron

Przyjęto bez rozpraw. —

Dział IX. „Zdrowotność miasta". Sprawozdawca r. m. Jawornicki.

Wydatki	. . . .	274.301 koron
Dochody	. . . .	155.006 „
Niedobór	. . .	119.295 koron

R. m. dr. Seinfeld prosi Przewodniczącego o przyspieszenie sprawy **obsadzenia posady fizyka miejskiego**, tudzież **zetatowania służby przy Zakładzie czyszczenia miasta**.

R. m. dr. Lustgarten wykazuje potrzebę **powiększenia** o jednę posadę **liczby lekarzy miejskich i akuszerek** i prosi, aby tę sprawę rozpatrzyła bliżej Komisya sanitarna.

Przewodniczący wyjaśnia, że sprawa powiększenia liczby lekarzy miejskich pozostaje w związku z reformą komisaryatów i powiększeniem liczby okręgów miejskich.

Dział IX. przyjęto. —

Dział X. „Dobroczynność". Sprawozdawca r. m. Birnbaum.

Wydatki	. . . .	122.728 koron
Dochody	. . . .	54.059 „
Niedobór	. . .	68.669 koron

R. m. ks. dr. Bukowski wnosi poprawkę, aby w poz. 8 „Subwencye" *v)* „**Siostrom Felicyankom na bezpłatne obiady dla ubogich uczniów**" kwotę 500 koron podnieść do kwoty 1000 koron.

R. m. Bartoszewicz zaznacza, że Kraków w stosunku do innych miast w budżecie miejskim za mało przeznacza na cele dobroczynne. Mowca przytacza rozmaite daty statystyczne, odnoszące się do tej kwestyi w innych miastach.

R. m. dr. Cyfrowicz użala się na **zwiększenie się żebractwa w mieście** mimo założenia biura dobroczynnego

R. m. dr. Staniszewski zaznacza, że gmina miasta Krakowa w stosunku do swoich potrzeb i dochodów, bardzo wiele łoży na cele dobroczynne, a daty, przywiedzione przez r. m. Bartoszewicza, wymagają głębszej analizy, zanim na ich podstawie możnaby ocenić działalność Krakowa w stosunku do innych miast na polu dobroczynnem.

R. m. dr. Rothwein wnosi poprawkę, aby w pozycyi 8 „Subwencye" *u)* „**Stowarzyszeniu utrzymania sierot**" kwotę 1000 kor. podnieść do kwoty 1200 kor.

R. m. Bartoszewicz zauważa, że inne działy budżetu z roku na rok się zwiększają, zaś budżet dobroczynności od szeregu lat prawie stoi w miejscu; przytacza procentowe wydatki na dobroczynność w innych miastach, wykazując, że one dają znacznie więcej aniżeli Kraków. który wydaje na te cele 4% z ogólnych dochodów.

R. m. ks. dr. Bukowski uznaje konieczność założenia domu pracy.

R. m. dr. Staniszewski polemizuje z wywodami r. m. Bartoszewicza.

Naczelnik VI. Wydziału Mgtu Banaś wyjaśnia, że organizacya biura dobroczynności Mgtu nastąpiła wedle ułożonego programu; w programie tym zamieszczono również sprawę usunięcia żebractwa i zaprowadzenia domu pracy. Żebraków niezdolnych do pracy umieszcza się w miejskim domu kalek. Przymusowy dom pracy powstać może dopiero po wprowadzeniu ustawy krajowej. Doświadczenie wykazało, że żebraków miejscowych jest mało, głównie dostarczają ich gminy podmiejskie. Usunąć ich może tylko policya i czuwać, aby nie wracali do miasta po ukaraniu ich przez sąd. Wedle obecnie istniejących ustaw jedynymi organami, które mogą zapobiedz żebractwu, są c. k. Policya i c. k. Sądy.

Sprawozdawca zaznacza, że wydatki w dziale dobroczynności znacznie się podniosły, zwłaszcza na utrzymanie domu kalek.

Dział X. z poprawką radców miejskich ks dra Bukowskiego i dra Rothweina przyjęto. —

Dział XI. „Sztuka i zabytki historyczne". Sprawozdawca r. m. ks. dr. Spis.

Wydatki	. . . .	108.349 koron
Dochody	. . . .	37.300 „
Niedobór	. . . .	71.049 koron

R. m. Bartoszewicz wspomina, że właśnie w czasie, kiedy odbywa się organizacya Muzeum narodowego, Komitet tegoż Muzeum jest zdekompletowany. Również nie załatwioną jest jeszcze sprawa zmiany instrukcyi dla Komisyi teatralnej, chociaż sprawa ta już od roku znajduje się w Wydziale krajowym.

Dział XI. przyjęto. —

Dział XII. „Oświata". Sprawozdawca r. m. Chyliński.

Wydatki	. . . .	413.248 koron
Dochody	. . . .	50.627 „
Niedobór	. . . .	362.621 koron

R. m. Bartoszewicz wnosi, aby skreślić subwencyę w poz. 12 lit. *m)* dla szkoły ludowej przy kościele św. Marcina i lit. *t)* dla szkoły przy Zgromadzeniu „Córek Bożej Miłości" z powodu, że są te szkoły niemieckie.

R. m. ks. dr. Spis broni poz. 8 lit. *t)*.

R. m. dr. Seinfeld broni poz. 8 lit. *m)* tudzież podnosi konieczność poczynienia odpowiednich kroków, aby Gminę zwolniono od obowiązku dotacyi na utrzymanie wyższej szkoły realnej w kwocie 2000 kor., zamieszczonych w poz. 9.

R. m. Bartoszewicz uzasadnia w dalszym ciągu swój wniosek tem, że poza Galicyą w miejscowościach, gdzie nawet przeważa ludność polska lub znajduje się w znacznej ilości, gminy będące w rękach niemieckich, nawet najmniejszej nie dają subwencyi na szkoły ludowe z językiem wykładowym polskim.

Sprawozdawca wyjaśnia, że w sprawie subwencyi dla szkoły ewangielickiej wypracowano przed kilku laty obszerny referat, z którego okazało się, że w programie nauk tej szkoły uwzględniono obszernie naukę języka polskiego i że uczęszcza do niej bardzo znaczny procent dzieci narodowości polskiej; co do dotacyi zaś na wyższą szkołę realną, to c. k. Rząd wskutek starań, podjętych przez Gminę, zniżył ją o połowę przed dwoma laty.

Sprawozdawca dodatkowo przedstawia następujący wniosek Komisyi przemysłowej:

Rada miejska uchwali!

„Na **założenie i utrzymanie kursu ręcznego złocenia i robót galanteryjnych w Krakowie** udziela się Stowarzyszeniu introligatorów w Krakowie:

a) jednorazową subwencyę w kwocie 100 koron na zakupno potrzebnych narzędzi;

b) stałą lecz odwołalną subwencyę roczną w kwocie 300 koron pod warunkiem, że kursa owe pozostawać będą pod zarządem Stowarzyszenia, względnie starszego Stowarzyszenia, że Stowarzyszenie będzie składać Komisyi przemysłowej m. Krakowa roczne sprawozdania o stanie kursów i że przy końcu każdego roku urządzi wystawę robót uczniów, na kurs przyjętych".

Dział XII. przyjęto. —

Wniosek r. m. Bartoszewicza upadł.

Wniosek Komisyi przemysłowej przyjęto. (L. 76.117/901). —

Przewodniczący z powodu braku kompletu zamyka posiedzenie o godzinie 7 minut 55 wieczorem. —

Posiedzenie nadzwyczajne (182 w kad. XI.) **z dnia 17 kwietnia 1902.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **36**. Radcy miejscy: Birnbaum, dr. Doboszyński, Epstein, Fritsch, dr. Górski, dr. Kohn, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, dr. Popiel, Rotter, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski, Tilles **(14)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

1) Prośbę **woźnych i pachołków miejskich** o udzielenie im zapomogi drożyznianej (L. 231/pr.).

2) Prośbę **Walentego Partyki**, pomocnika przy miejskiej straży pożarnej, o przeniesienie go w stan spoczynku i udzielenie mu w drodze łaski emerytury. (L. 31.723).

Pisma powyższe odesłano do Sekcyi III. —

Sekretarz Mgtu dr. Zaczek, uzasadniwszy nagłość sprawy, imieniem Prezydyum wnosi:

Rada miejska uchwali!

Wypłacić **Towarzystwu ratunkowemu** tytułem **subwencyi** na rok 1901 kwotę 1.000 kor. z funduszu bieżącego. W tym celu przyznaje się kredyt dodatkowy dla Działu IX. poz. 3.

Po uchwaleniu nagłości, wniosek Prezydyum przyjęto. (L. 95.592/901). —

Radca Mgtu Skrzyniarz, uzasadniwszy nagłość sprawy, imieniem Sekcyi I. i Komisyi plantacyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Uwzględniając podanie z dnia 28 marca 1902 L. 29.170 Rada m. zezwala **komitetowi budowy pomnika dla Artura Grottgera**, na postawienie tego pomnika na skwerze plantacyjnym, naprzeciw gmachu Towarzystwa przyjaciół Sztuk pięknych w miejscu, oznaczonem na planie sytuacyjnym, do podania dołączonym. Pomnik, według projektu wykonany, oddany będzie na własność gminie m Krakowa, która też przyjmie na siebie utrzymanie pomnika

2) Rada miejska wyraża imieniem gminy m. Krakowa komitetowi budowy podziękowanie za pomnik i za przyczynienie się pięknem dziełem sztuki do upiększenia miasta i plantacyj miejskich.

Sprawę uznano za nagłą; wniosek Sekcyi I. i Komisyi plantacyjnej przyjęto. (L. 29.170). —

Na wniosek r. m. dra Paszkowskiego uchwalono załatwić najpierw sprawę wyboru członków komisyj wyborczych, a następnie budżet na r. 1902.

Przystąpiono do **wyboru członków komisyj wyborczych**.

Przewodniczący zaprasza do skrutynium radców miejskich Schwarza, dra Cyfrowicza i dra Bandrowskiego. List oddano 30 na 33 głosujących. Jednakowo brzmiących list oddano 26 — 4 odmienne. Absolutna większość głosów 17. Wedle tych list uchwalono następujący skład komisyj wyborczych:

Koło III. A (wielki handel): Chyliński, Chmurski, Fritsch.

Koło III. B (rękodzielnicy): Biborski, dr. Horowitz, Schwarz.

Koło III. C (mały handel): Sekcya 1) dr. Bandrowski, Federowicz, dr. Horowitz; Sekcya 2) Fritsch, Landau, Nowacki; Sekcya 3) Beringer, Epstein, Stryjeński.

Koło II. A (wielka własność): dr. Pareński, dr. Rosenblatt, Slęk.

Koło II. B (mała własność): Sekcya 1) ks. dr. Bukowski, Birnbaum, dr. Staniszewski; Sekcya 2) Epstein, dr. Górski, Jawornicki; Sekcya 3) dr. hr. Tarnowski, Mendelsburg, hr. Wodzicki; Sekcya 4) Beringer, Chyliński, dr. Domański.

Koło I.: Sekcya 1) dr. Cyfrowicz, dr. Lustgarten, dr. Styczeń; Sekcya 2) dr. Kohn, Nowacki, dr. Paszkowski; Sekcya 3) dr. Popiel, dr. Rothwein, ks. dr. Spis; Sekcya 4) dr. Jordan, Kwiatkowski, dr. Rosenblatt; Sekcya 5) ks. dr. Bukowski, dr. Seinfeld, dr. Staniszewski; Sekcya 6) Bartoszewicz, Federowicz, dr. Ponikło; Sekcya 7) dr. Bandrowski, Epstein, dr. Kasparek; Sekcya 8) Rotter, Landau, hr. Wodzicki; Sekcya 9) dr. Domański, Stryjeński, dr. Wechsler; Sekcya 10) Beringer, dr. Doboszyński, Jawornicki.

R. m. dr. Seinfeld uprasza o zwolnienie go od zasiadania w komisyi wyborczej.

Na wniosek I. wiceprezydenta dra Leo w miejsce r. m. dra Seinfelda wybrano r. m. Schwarza.

Przystąpiono do **dalszego ciągu dyskusyi szczegółowej nad budżetem.**

Dział XIII. „Sprawy wojskowe". Sprawozdawca r. m. dr. Wechsler.

Wydatki	74.900	koron
Dochody	51.810	„
Niedobór	23.090	koron

Przyjęto bez rozpraw. —

Dział XIV. „Różne". Sprawozdawca r. m. dr. Wechsler.

Wydatki	20.270	koron
Dochody	1.800	„
Niedobór	18.470	koron

Dział XIV. z rezolucyą Komisyi budżetowej przyjęto bez rozpraw. —

Przystąpiono do **dyskusyi nad budżetem funduszu administracyjnego wodociągu na r. 1902.**

Wydatki	343.200	koron
Dochody	343.200	„

Sprawozdawca r. m. Beringer z powodu zapadłej uchwały Rady miejskiej co do zamiany dodatku osobistego dla egzekutorów miejskich na dodatek funkcyjny,

uzupełnia poz. I. *b*) wpisaniem do rubryki „dodatek“ kwoty 240 koron, a w dochodach podwyższa poz. III. 2) na kwotę 4.240 kor.

Sprawozdawca, przedłożywszy cyfry, zaznacza, że mniej więcej przed trzema tygodniami osobny podkomitet techniczny, złożony z mowcy i pp. Chrząszczewskiego Knausa i Sarego, ukończył zamknięcie rachunków kosztów budowy wodociągu. Rada uchwałą z dnia 7 lutego 1898 r. przeznaczyła na budowę wodociągu tak z Bielan, jak z Budzynia kwotę 3,600 000 koron. Tymczasem w roku 1901 okazał się deficyt 335.000 koron, w roku 1902 zaś dalszy deficyt 450.000 koron, czyli ogólny deficyt w kwocie 785.000 koron. Zaznaczyć wszakże należy, że na budowę wodociągu w Budzyniu, gdyby tego okazała się potrzeba, nie pozostała już żadna kwota, a na budowę tego wodociągu pomocniczego przeznaczono kwotę 542.000 koron.

Sprawozdawca zauważa, że według badań chemika miejskiego dra Lembergera nadmiar żelaza w studniach się nie zmniejszył, nawet w studniach Nr. 1 i 2 znajduje się dużo żelaza, a to jest objaw niepokojący, bo są to studnie, najbliżej miasta położone. Nie pozostanie więc nic innego, jak tylko podjąć budowę zakładu dla odżelezienia wody, czego potrzebę zresztą przewidywali już r. m. Rotter i Bujwid. Grzyb *crenothrix* pojawia się według dra Lembergera w większej ilości i grozi zatkaniem rur. Budowa zakładu dla odżelezienia według obliczenia biura wodociągowego pociągnęłaby za sobą wydatek nowy 400.000 koron, a oprócz tego stałe wydatki na utrzymanie zakładu.

R. m. Federowicz stwierdza, że dotąd zamknięcia rachunków wodociągowych nie zostały Radzie przedłożone i nie przypuszcza, aby Rada w obecnym składzie mogła się nad niemi zastanowić. W dochodach preliminarza zamieszczono 4% dodatek na pokrycie wydatków. Mowca zapytuje, czy dodatek w tej wysokości wystarczy na pokrycie niedoborów i ile te niedobory ewentualnie wynosić będą?

R. m. dr. Bujwid oświadcza, że według badań, podjętych w zakładzie dla badania środków spożywczych, ilość żelaza wynosi w miejskich studniach przeciętnie 0·1 lub 0·3 a więc ilość taką, jaką woda zawierać będzie i po wybudowaniu odżeleziacza. W niektórych studniach w Bielanach ilość żelaza się powiększyła po wykluczeniu studzien, najwięcej w żelazo obfitujących, w niektórych się zmniejszyła. Jest możliwem, że zajdzie potrzeba zbudowania zakładu dla odżeleziąnia, ale teraz nie można jeszcze o tem decydować, zwłaszcza, że cyfry, przez sprawozdawcę co do wyniku badań wód podane, nie zostały skontrolowane wzajemnie przez wynik badań, prowadzonych przez zakład badania środków spożywczych.

Sprawozdawca wyjaśnia, że wedle wyniku badań, prowadzonych przez dra Lembergera, który doręczono mowcy przed 10 dniami, ilość żelaza znacznie się zwiększyła i wynosi w różnych dniach w zbiorowej studni 1·75, 1·56 i 1·82.

R. m. dr. Bujwid oświadcza, że przy badaniach, prowadzonych w zakładzie badania środków spożywczych, osiągnięto cyfry znacznie niższe.

I. wiceprezydent dr. Leo zapytuje sprawozdawcę, czy cyfry, przez niego podane, są wynikiem badań prowadzonych po wykluczeniu studzien, najwięcej żelaza zawierających, czy też przed ich wykluczeniem.

Sprawozdawca oświadcza, że po wykluczeniu 4 studzien.

R. m. dr. Seinfeld zapytuje, czy sprawozdawca referat swój przedkłada imieniem Komisyi wodociągowej, czy też we własnem imieniu? Sprawy wyniku badania wód, deficytu i budowy zakładu odżelezienia nie są zamieszczone na dzisiejszym porządku dziennym; gdy będzie szło o nowy zakład, to z odpowiednimi wnioskami przyjdzie Komisya wodociągowa. Dzisiaj należy się ograniczyć do rozpatrywania cyfr budżetu wodociągowego. Mowca prosi Przewodniczącego, aby nie dopuścił do dyskusyi nad sprawami, nie należącemi do budżetu.

R. m. dr. Bandrowski przyłącza się do zapatrywania r. m. dra Seinfelda. Cyfry analizy dra Lembergera nie zosłały przedłożone Komisyi wodociągowej i nie porównano ich z cyframi innych analiz. Ogłaszanie przedwczesne wyników badań, nie przeprowadzonych jeszcze z całą dokładnością, może wywołać nieuzasadnione zaniepokojenie. Dzisiaj na podstawie uwag sprawozdawcy nie zapadnie uchwała o budowie zakładu dla odżelezienia i dlatego nad tą sprawą nie należy dyskutować.

R. m. dr. Bujwid nie godzi się z zapatrywaniami r. m. dra Seinfelda i dra Bandrowskiego, bo przy obradach nad budżetem przysługuje prawo roztrząsania wszystkich, z daną sprawą związanych kwestyj. Mowca twierdzi, że na podstawie słów, wypowiedzianych w sprawozdaniu dra Lembergera, podane w niem wyniki badań odnoszą się do wód jeszcze przed wyłączeniem studzien, najwięcej żelaza zawierających. Po wykluczeniu studzien i wypłukaniu rur woda jest tak dobrą, że lepszą nie mogłaby być nawet po zbudowaniu zakładu dla odżelezienia. Badania powinny trwać czas dłuższy, ażeby dostarczyły pewnych wyników i dlatego Rada uchwaliła, aby badania trwały cały rok. Grzyb *crenothrix* nie pojawia się dalej, bo niema ilości żelaza, potrzebnego do jego rozwoju.

R. m. dr. Paszkowski sądzi, że Przewodniczący pozwoli mówić o wodociągach, skoro na porządku dziennym jest budżet wodociągowy. Mowca wyraża życzenie, aby badań wody dokonywano jedną metodą, ażeby także ludzie niefachowi mogli wiedzieć, ile naprawdę jest w wodzie żelaza, gdyż tu wspomniano, że podawanie różnych cyfr jest wynikiem różnych metod badania.

R. m. dr. Seinfeld, obstając przy swojem zapatrywaniu, zaznacza, że w przedłożonym projekcie budżetu wodociągowego niema mowy o deficycie, i że Gminę czekają takie wydatki — twierdzi, że sprawozdawcy nie służy prawo podawać swoich subjektywnych zapatrywań ze stołu referenta. Rada uchwaliła prowadzić przez czas dłuższy podwójne badanie wód, a rezultat tych badań może Radzie przedłożyć jedynie Komisya wodociągowa.

Mowca wnosi, aby budżet wodociągowy odesłać do Komisyi wodociągowej dla zbadania wszystkich poruszonych kwestyj i aby Komisya ostateczny rezultat wraz z motywami Radzie przedłożyła.

I. wiceprezydent dr. Leo sądzi, że nie należy przywiązywać tak wielkiej wagi do ogłoszonych badań nad jakością wody, dokonanych w przeciągu dwóch lub trzech tygodni, albowiem skład jej może ulegać zmianom — dlatego też Rada uchwaliła prowadzić badania cały rok. Sprawozdawca wypowiedział tu swoje osobiste poglądy na przyszłość, oparte na najświeższych analizach. Należy zaczekać na dalsze analizy i dopiero na ich pod-

stawie będzie można wysnuć ostateczne wnioski co do budowy zakładu dla odżelezienia wody. Aktualną zaś już dzisiaj jest kwestya, poruszona przez r. m. Federowicza, mianowicie czy przekroczenie preliminarza kosztów budowy i ewentualna budowa zakładu dla odżelezienia znajdą pokrycie w 4% dodatku wodociągowym, przynoszącym 304.000 koron, czy też będzie potrzeba użyć części pożyczki inwestycyjnej na ich pokrycie i podnieść dodatek wodociągowy.

R. m. Bujwid wyjaśnia, że różne metody badania wody nie przynoszą tak wielkich różnic, jakie się tu okazały i zawsze pewną przeciętną liczbę znaleść można.

R. m. dr. Cyfrowicz sądzi, że sprawozdawca postąpił zupełnie lojalnie wobec Rady miejskiej, zawiadamiając ją o deficycie, zaszłym przy robotach wodociągowych, a skonstatowanym dopiero przed kilku dniami; z braku czasu sprawa tego deficytu nie mogła być pierwej rozpatrywaną przez podkomitet i Komisyę wodociągową. Zresztą mowca oświadcza się za odesłaniem sprawy deficytu i budowy odżeleziacza do Komisyi wodociągowej.

R. m. dr. Seinfeld domaga się, aby podatek wodociągowy obliczano tylko w stosunku do 85% czynszu, a nie obciążano nim 15% wolnych od podatku domowo-czynszowego, przeznaczonych na amortyzacyę; dalej, aby sklepy w śródmieściu były wolne od podatku, gdyż właściciele ich opłacają podatek wodociągowy z zajmowanych gdzieindziej mieszkań.

Na wniosek r. m. dra Cyfrowicza uchwalono dyskusyę zamknąć.

R. m. dr. Rosenblatt zauważa, że sprawa dodatku wodociągowego ze sklepów jest już rozstrzygniętą przez Komisyę i ta przyjdzie przed Radę z odpowiednimi wnioskami o uwolnienie sklepów od dodatków wodociągowych. W razie uwzględnienia przy wymiarze podatku wodociągowego opustu 15% od czynszu brutto, musiałaby być w odpowiednim stosunku podniesioną stopa podatku wodociągowego.

R. m dr. Staniszewski przyznaje, że w ustawie wodociągowej znajduje się kilka wadliwości; dadzą się one usunąć bądź w drodze noweli, bądź też przez odpowiednią interpretacyę. Komisya rozpatrzyła cały szereg postulatów obywateli i przygotowała już projekt noweli do ustawy wodociągowej. Mowca wykazuje, że Rada nie może uwzględnić wniosku o przekazanie całego budżetu wodociągowego Komisyi wodociągowej i dzisiaj uchwalić musi pobór 4% dodatku, inaczej bowiem dodatek ten nie mógłby być dalej pobierany.

Sprawozdawca zaznacza, że sprawdzanie rachunków wodociągowych ukończono już po uchwaleniu projektu budżetu wodociągowego, a lojalność nakazywała mu zawiadomić Radę o ostatecznym wyniku cyfrowym. Rada nie miała sposobności dowiedzieć się wcześniej o tych cyfrach, a ukrywanie ich nie leży w obowiązku sprawozdawcy, ani też w interesie miasta. Co do budowy zakładu dla odżelezienia, to była ona już nieraz z trybuny sprawozdawców omawianą, nawet ze strony r. m. Rottera i dra Bujwida. Podana cyfra wydatku, jaką zakład taki pociągnąć za sobą może, opiera się na obliczeniach, dokonanych przez kierownika biura wodociągowego. Sprawozdawca omawia jeszcze raz przytoczone na wstępie cyfry, dodając, że nawet podwyższenie podatku wodociągowego 4% na 5% nie wystarczy na pokrycie wszystkich kosztów, jakie pociągnie za sobą budowa i utrzymanie wodociągu.

Projekt budżetu wodociągowego przyjęto. —

R. m. dr. Ponikło, jako jeneralny sprawozdawca budżetu, przedkłada ostateczny bilans budżetu miejskiego na r. 1902:

Wydatki	2,612.978 koron
Dochody	2,460.450 „
Niedobór . . .	152.528 koron

i imieniem Komisyi budżetowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

„Niedobór w kwocie 152.528 koron pokryć należy z zapasów kasowych“.

Powyższy wniosek przyjęto *). —

Przewodniczący oświadcza, że dlatego nie przychylił się do żądania r. m. dra Seinfelda o niedopuszczenie do dyskusyi nad poruszonemi przez r. m. Beringera sprawami, bo nigdy nie był i nie jest zwolennikiem ograniczania dyskusyi. Tem więcej nie ograniczyłby dyskusyi budżetowej, bo ona właśnie daje najlepszą sposobność do wypowiedzenia uwag i wyjaśnień, mogących tylko wyjść na korzyść miasta.

Przemówienie to przyjęto oklaskami. —

Imieniem Sekcyi IV. i II. radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

Towarzystwu Tatrzańskiemu przyznaje się począwszy od 1 stycznia 1902 r. stałą, lecz odwołalną **subwencyę** w kwocie 75 kor. rocznie, któryto wydatek należy wstawić w budżet roku bież. oraz w budżety lat następnych.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 98.928/901). —

Imieniem Sekcyi IV. radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

Nad prośbą komitetu redakcyjnego miesięcznika akademickiego **„Podwawelanin“** o jednorazową subwencyę w kwocie 250 kor. przechodzi się dla braku funduszu do porządku dziennego.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 1.318). —

Imieniem Sekcyi I. dyr. Bud. miej. Wdowiszewski wnosi:

Rada miejska uchwali!

Zezwala się na odpisanie należytości 368 kor. i 30 hal., przypadającej gminie miasta Krakowa za miejsce pod **grób rodziny Bellisonich** na cmentarzu z powodu nieściągalności.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 72.376/901). —

Imieniem Sekcyi IV. i Komisyi budżetowej radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

Towarzystwu **Uniwersytetu ludowego Adama Mickiewicza** udziela się jednorazowy **zasiłek** w kwocie 500 kor., którą w tym celu należy wstawić do tegorocznego budżetu miejskiego.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 43.993). —

Imieniem Sekcyi III. radca Mgtu dr. Schlichting przedkłada **projekt rozporządzenia o dyetach i zwrotach kosztów podróży urzędników i sług miasta Krakowa za podróże przedsiębrane w sprawach służbowych.** Projekt

*) Budżet miejski na rok 1902 zamieszczono powyżej na str. 45—66.

autografowany tego rozporządzenia załączony do oryginalnego protokołu, jako jego część integralna.

Rozporządzenie to uchwalono *en bloc* wedle projektu Sekcyi III.*) (L. 10.750/899). —

Imieniem Sekcyi IV. radca Mgtu Buczkowski wnosi: Rada miejska uchwali!

Do **podpisania aktu fundacyjnego fundacyi mszalnej Sebastyana Wincentego 2 im. Janowskiego**, nad którą opiekę i zarząd Rada miejska uchwałą swą z d. 1 marca 1888 r. przyjęła — upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. ks. dra Stanisława Spisa i dra Franciszka Kasparka.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 30.394). —

Z powodu braku kompletu zamyka Przewodniczący posiedzenie o godzinie 7 minut 45 wieczorem. —

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (81 w kad. XI.) **z dnia 9 stycznia 1902 r.**

Na posiedzeniu tem powzięto następujące uchwały:

I. Przyznaje się **Maryi Heretykowej**, wdowie po śp. Stanisławie Heretyku, miejskim tercyanie szkolnym odprawę w kwocie 300 koron. (L. 85856/901.

II. Przyznaje się p. **Józefowi Starklowi**, oficyałowi Magistratu, drugie pięciolecie w kwocie 200 kor. rocznie, począwszy od dnia 1 lipca 1899. (L. 42940/901).

III. Przyznaje się pensyę emerytalną, począwszy od 1 października 1901 r. **Tomaszowi Kwarczakowi**, nadpompierowi miejsk. straży poż. w kwocie rocznej 784 kor., tudzież fornalom miej. straży poż. **Jakóbowi Kuśnierczykowi** w kwocie rocznej 672 kor., **Mateuszowi Kogutowi** w kwocie rocznej 672 kor. i **Franciszkowi Chmielowi** w kwocie rocznej 720 kor. (L. 73877/901). —

IV. Przyznaje się pani **Helenie Gromczakiewiczowej**, wdowie po emeryt. komisarzu obwodowym, pensyę wdowią w kwocie 720 kor. rocznie, począwszy od dnia śmierci męża, t. j. od 28 marca 1901 r. oraz datek na wychowanie 3 dzieci w kwocie 720 kor. rocznie, również od dnia śmierci męża, t. j. od 28 marca 1901 r., a to dla syna Jana do 14 października 1903 r., 240 kor. rocznie; dla syna Ludwika Maryana do 18 lipca 1908 r., 240 kor. rocznie; i dla syna Juliusza Cezara do 18 października 1911 r., 240 kor. rocznie. Odmawia się zaś pani H. Gromczakiewiczowej przyznania datku na wychowanie syna Kazimierza i córki Zuzanny. (L. 31992/901) —

V. Przyznaje się p. **Sebaldzie Münnichowej**, wdowie po ś. p. Leopoldzie Münnichu, kontrolorze Kasy miejskiej, począwszy od dnia śmierci męża, t. j. od 28 lutego 1901 r. pensyę wdowią w rocznej kwocie 950 koron, tudzież datek na wychowanie dzieci w rocznej kwocie 950 kor., a mianowicie: dla syna Edwarda do 17 lipca 1902 r. w rocznej kwocie 237 kor. 50 hal.; dla syna Bogdana do 10 października 1906 r. w rocznej kwocie 237 kor. 50 hal.; dla syna Stefana do 1 grudnia 1908 r. w rocznej kwocie 237 kor. 50 hal.; dla syna Andrzeja do 2 października 1914 r. w rocznej kwocie 237 kor. 50 hal. Odmawia się zaś prośbie p. Sebaldy Münnichowej o policzenie zmarłemu mężowi za lata służby etatowej miejskiej, lat służby, spędzonej w Zakładzie gazowym Tow. Dessauskiego w Krakowie od 1 czerwca 1878 r. do 31 grudnia 1881 r. (L. 22931/901). —

VI. Przyznaje się w drodze łaski **Katarzynie Susułowej**, wdowie po ś. p. Michale Susule, pomocniku straży poż. miej., pensyę wdowią w rocznej kwocie 208 koron, począwszy od 12 czerwca 1901 r. (L. 57084/901). —

VII. Przyznaje się pani **Franciszce Cenglerowej**, wdowie po śp. Aleksandrze Cenglerze, emeryt. oficyale egz. miejs., pensyę wdowią w kwocie rocznej 1120 kor., począwszy od dnia śmierci męża t. j. od 12 kwietnia 1901 r., tudzież przyznaje się w drodze łaski datek na wychowanie córki Zofii w rocznej kwocie 373 kor. 33 hal., począwszy od 12 kwietnia 1901 r. do 15 maja 1903 r. (L. 36102/901). —

VIII. Przyznaje się w drodze łaski **Zofii Kozłowej**, wdowie po stróżu miejskim śp. Antonim Koźle, pensyę wdowią w kwocie rocznej 165 kor., począwszy od dnia śmierci męża, tj. od 11 maja 1901 r. (L. 59240/901).—

IX. **Eleonorze Sturcowej**, wdowie po ś. p. Franciszku Sturcy, konwojencie miejskim przyznaje się w drodze łaski pensyę wdowią i datek na wychowanie dzieci, jak następuje:

1) od dnia śmierci męża, t. j. od 28 lutego 1901 r. do 16 czerwca 1911 r. pensyę wdowią w kwocie rocznej 83 kor. 32 hal. i datek na wychowanie córek: Stefanii, Janiny i Gertrudy po 27 kor. 76 hal. dla każdej;

2) od 16 czerwca 1911 r., tj. od czasu osiągnięcia przez córkę Stefanię wieku normalnego, aż do 23 maja 1914 r. pensyę wdowią w kwocie 111 kor. 8 hal. rocznie i datek na wychowanie córek Janiny i Gertrudy po 27 kor. 76 hal. dla każdej;

3) od 23 maja 1914 r., t. j. od czasu osiągnięcia wieku normalnego córki Janiny, pensyę wdowią w kwocie 138 kor. 84 hal. i datek w kwocie 27 kor. 76 hal. na wychowanie córki Gertrudy, aż do osiągnięcia wieku normalnego przez tę ostatnią, t. j. do dnia 10 marca 1918 r.;

4) od 10 marca 1918 r. pensyę wdowią w kwocie 144 koron. (L. 42607/901). —

X. Przyznaje się w drodze łaski **Elżbiecie Jajowej**, wdowie po dróżniku miejskim, pensyę wdowią i datek na wychowanie dzieci, jak następuje:

1) od dnia smierći męża, tj od 15 czerwca 1901 r. do 14 lipca 1913 r. pensyę wdowią w kwocie rocznej 108 kor. 33 hal., od 14 lipca 1913 r. w kwocie rocznej 144 koron;

2) od 15 czerwca 1901 r. datek na wychowanie syna Stanisława Józefa, aż do 24 marca 1912 r. w rocznej kwocie 21 kor. 66 hal., dla córki Anny Maryi do 14 lipca 1913 r. w rocznej kwocie 21 kor. 66 hal., dla syna Józefa do 15 grudnia 1915 r. w rocznej kwocie 21 kor. 66 hal., dla syna Edmunda Edwarda do 22 maja 1917 r. w rocznej kwocie 21 kor. 66 hal., dla córki Heleny Zofii do dnia 18 kwietnia 1919 r. w rocznej kwocie 21 kor. 66 hal. (L. 61633/901). —

XI. Przyznaje się **Antoniemu Bednarskiemu**, miejskiemu pomocnikowi ogrodowemu, stałą remuneracyę w rocznej kwocie 60 kor. nie wliczalną do emerytury. (L. 31999/901). —

*) Rozporządzenie o dyetach zamieszczone powyżej na str. 42 do 43.

XII Przedłuża się w drodze łaski pani **Maryi Like**, wdowie po ś. p. Leonie Likem, asystencie miejsk. Wydziału obr., datek na wychowanie małoletniej Aleksandry Like w rocznej kwocie 100 kor na jeden rok, począwszy od 17 listopada 1900 r., płatny w ratach miesięcznych z góry. (L. 95449/901). —

XIII Przedłuża się w drodze łaski pani **Emilii Wojakowskiej**, wdowie po ś. p. Adamie Wojakowskim, referendarzu Magistratu datek na wychowanie syna Franciszka Wojakowskiego w kwocie rocznej 208 kor. 33 hal na przeciąg lat trzech, począwszy od 21 lipca 1901 r. do dnia 21 lipca 1904 r. (L. 56607/901). —

XIV. Odmawia się prośbie **Reginy Opalskiej**, wdowy po ś. p. Józefiie Opalskim, miejskim stróżu nocnym, o przyznanie pensyi wdowiej, tudzież datku na wychowanie trojga dzieci, względnie o przyznanie odprawy. (L. 22167/901). —

XV. Nad wnioskiem r. m. ks. dra Spisa, o przyznanie sekretarzowi Magistratu p. **Piotrowi Banasiowi**, najwyższego stopnia płacy VIII. rangi, przechodzi do porządku dziennego. (L. 5621/99). —

XVI. Pomocniczą nauczycielkę szkoły rzemieślniczej dla kobiet im. Józefy z Szyszkowskich Rzewuskiej panią **Elżbietę z Gettlichów Kirchmayerową** uwalnia się na jej uzasadnioną prośbę od pełnienia dalszych obowiązków nauczycielskich i przyznaje się jej po myśli § 14 statutu emerytalnego tytułem odprawy kwotę 1320 kor.

Równocześnie poleca się rozpisać **konkurs** no opróżnioną po pani Kirchmayerowej posadę. (L. 82570/901).—

XVII. Przedłuża się w drodze łaski pannie **Antoninie Schmidtównie**, córce ś. p. Michała Schmidta, II. wiceprezydenta miasta, pensyę sierocińską w rocznej kwocie 1608 kor. 30 hal. na rok jeden, począwszy od dnia 8 maja 1901. (L. 17380/901). —

XVIII. **Kazimierze Kallausownie** przedłuża się datek z łaski w rocznej kwocie 72 kor. na jeden rok. (L. 67179/901). —

Posiedzenie tajne (82 w kad. XI.) **z dnia 16 stycznia 1902 r.**

I. Rada nadała prezentę:

a) na posadę nauczyciela starszego w szkole im. Cesarza Franciszka Józefa I. p. **Janowi Płaneckiemu**;

b) na posadę nauczyciela młodszego w szkole im. św. Jana Kantego p. **Antoniemu Iseppi**;

c) na posadę nauczyciela młodszego w szkole im. św. Barbary p. **Franciszkowi Zamorskiemu**;

d) na posadę nauczyciela młodszego w szkole im. św. Szczepana p. **Franciszkowi Matyji**. (L. 100640/901).—

II. 1) Rada nie przyjmuje rezygnacyi członków **komitetu miejskiego Muzeum narodowego**: JE. Stanisława hr. Tarnowskiego, dra Stanisława Tomkowicza, prof. dra Piotra Bieńkowskiego, dra Jerzego hr. Mycielskiego, Władysława Ekielskiego, Edwarda hr. Raczyńskiego, radcy Sławomira Odrzywolskiego, Józefa Unierzyskiego i Tadeusza Błotnickiego, wniesionej do Prezydenta miasta w dniu 15 maja 1901 r. i uprasza ich o pełnienie i nadal obowiązków członków komitetu miejskiego Muzeum narodowego.

2) Rada uprasza Prezydyum, aby wszelkich dołożyło starań, by ze względu na dobro i rozwój Muzeum narodowego, skłonić członków komitetu do cofnięcia wniesionej rezygnacyi. Prezydyum zechce na najbliższem posiedzeniu zdać sprawę z przebiegu swej czynności w tej sprawie. (L. 321/pr. ex 1901). —

Posiedzenie tajne (83 w kad. XI.) **z dnia 20 marca 1902 r.**

Na posiedzeniu tem powzięto następujące uchwały:

I. 1) Rada miasta nadaje **stypendyum z fundacyi ś. p. Ludwika Michalskiego** w kwocie po 480 koron na rok 1902:

a) **Franciszkowi Zielińskiemu**, litografowi;

b) **Franciszkowi Piotrowi Sługockiemu**, uczniowi cyzelerskiemu — pod warunkami wyszczególnionymi w akcie fundacyjnym i regulaminie dla stypendystów.

2) Kwotę 433 koron 30 hal. (216 złr. 65 ct.), na książeczce krakowskiej Kasy Oszczędności L. 144476 złożoną, a pochodzącą z **daru ś. p. dra Faustyna Jakubowskiego na stypendyum dla rzemieślnika** celem uzupełnienia za granicą wiadomości zawodowych — przyznaje Rada miejska **Franciszkowi Gorylowi**, czeladnikowi introligatorskiemu — pod warunkami analogicznymi jak przy stypendyum z fundacyi ś. p. Ludwika Michalskiego. (L. 96903/901). —

II. Pani **Malwinie Janowskiej**, kierowniczce szkoły im. Czackiego, udziela się jednorazową remuneracyę w kwocie 1000 kor., którytо wydatek należy pokryć z funduszów roku bieżącego. (L. 51885/901). —

III. P. **Stefanowi Szymkiewiczowi**, kanceliście Magistratu, wyznacza się wynagrodzenie za nadmierną pracę w kwocie 800 kor., a od stycznia 1902 r. 20% płacy jako dodatek funkcyjny za czynności w Radzie szkolnej okręgowej. (L. 83424/901). —

IV. Przyznaje się **Grzegorzowi Bułce**, byłemu miej. stróżowi nocnemu, w drodze łaski pensyę emerytalną, w rocznej kwocie 408 kor., począwszy od dnia 1 listopada 1901 r. (L. 85441/901). —

V. **Towarzystwu Strzeleckiemu** w Krakowie, jako właścicielowi koncesyi restauracyjno-szynkowej, odpisuje się należytość konsensową miejską od powyższego przemysłu za czas od 1 lipca 1900 r. do 31 grudnia 1901 r. w łącznej kwocie 150 kor. (L. 70235/901)

VI Przyznaje się w drodze łaski **Maryannie Bulkowej**, wdowie po Janie Bulce, stróżu budynków miejskich, pensyę wdowią i datek na wychowanie dzieci, jak następuje:

1) od dnia śmierci męża, t. j. od dnia 13 kwietnia 1900 r. do dnia 7 czerwca 1901 r. pensyę wdowią w kwocznej 133 kor. 28 hal.; od dnia 7 czerwca 1901 roku w kwocie rocznej 144 kor.

2) od 13 kwietnia 1900 r. datek na wychowanie córki Franciszki do 7 czerwca 1901 r. w rocznej kwocie 33 kor. 32 hal.; dla córki Feliksy do 27 grudnia 1907 r. w rocznej kwocie 33 kor. 32 hal.; dla syna Michała do 3 września 1912 r. w rocznej kwocie 33 kor. 32 hal.; dla syna Stanisława do 26 marca 1915 r. w rocznej kwocie 33 kor. 32 hal.

3) z powyższych kwot ma być potrącona odprawa w kwocie 300 kor. asygnowana Maryannie Bulkowej na mocy uchwały Rady miasta z dnia 20 czerwca 1901 r. (L. 83969/901). —

VII. 1) Rada przyznaje w drodze awansu p. **Adamowi Chmielowi**, adjunktowi miejsk. Archiwum aktów dawnych, pobory służbowe IX. rangi, a mianowicie: płacę 2800 kor., dodatek kwaterowy 600 kor. oraz prawo do dwóch pięcioleci po 200 kor.

2) Ze względu na urlopy, dyety, pensye wdowie i dodatki na wychowanie dzieci, przyznaje się adjunktowi miejskiego Archiwum aktów dawnych prawa urzędników IX. rangi.

3) Podniesienie poborów służbowych wymienionemu adjunktowi, liczy się od dnia 1 stycznia 1902 roku. (L. 61470/901). —

VIII. 1) Ze względów służbowych (na podstawie § 57 statutu gminnego z dnia 6 października 1901 r.) przenosi się w stan spoczynku:

a) p. **Kłobukowskiego Tadeusza**, starszego adjunkta Wydziału obrachunkowego (L. 27636);

b) p. **Zembaczyńskiego Kajetana**, adjunkta Kasy miejsk. (L. 27635).

2) Sprawa wymiaru emerytur dla obu wymienionych urzędników będzie przedstawiona Radzie m. osobno. —

IX. Mianuje się:

1) na posadę likwidatora dla miejskiego Wydziału obrachunkowego, z poborami w VIII. randze służby p. **Życieńskiego Józefa**, dotychczasowego starszego adjunkta (L. 181/pr.);

2) na posadę kontrolora Kasy miejskiej z poborami w VIII. randze p. **Lipowskiego Stefana**, dotychczasowego starszego adjunkta (L. 182/pr.);

3) na trzy posady starszych adjunktów w IX. randze służby dla miejskiego Wydziału obrachunkowego:

a) p. **Reichera Emila**, dotychczasowego młodszego adjunkta miejsk. Wydziału obrachunkowego z dodatkiem osobistym 800 kor. na tak długo, dopóki się nie posunie na wyższy stopień służbowy (L 183/pr).

b) p. **Radonia Karola**, dotychczasowego młodszego adjunkta Wydziału obrachunkowego (L. 184/pr.);

c) p. **Boczkowskiego Jana Kantego**, dotychczasowego asystenta Wydziału obrachunkowego (L. 185/pr.).

Pobory według powyższych rang, przyznane być mają zamianowanym urzędnikom od 1 października 1901 r.

Podwyższenie poborów od 1 października 1901 r. liczy się także tym urzędnikom miejskiego Wydziału obrachunkowego, których Prezydent miasta zamianuje, a którzy obecnie pozostają w służbie miejskiej. —

Nakładem gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.